

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čerkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon Interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol strani
Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi
vsaka beseda Din 1.20.

Sadovi lajične šole na Francoskem.

Lajik je neduhovnik ali svetni človek. Med lajištvom in klerom = duhovništvom ni treba biti protinosti, marveč mora vladati vzajemnost in sodelovanje za skupne krščanske cilje. Na Francoskem pa je beseda lajik dobila proticerkveni in protibožji smisel. Koncem preteklega stoletja je biti lajik pomenjalo ne verovati v Boga, dandanes pomenja biti proti Cerkvi in proti Bogu. Laicizem je torej stremenje po osvoboditvi vsega javnega življenja od vpliva Cerkve in duhovnikov. Da doseže laicizem svoj namen, se mora predvsem šola laizirati, to je, duhovnik in z njim veronauk se mora odstraniti iz šole.

Na Francoskem imajo od leta 1882. državno lajično šolo, šolo brez vsakega verskega pouka. In kakšne sadove je prinesla ta šola? Liberaliec Constans se je v »Figaru«, enem izmed največjih francoskih listov, bridko pritožil: »Nravna pokvarjenost se med šolsko mladino širi z besnečo naglico. Pri otrocih je izginila vsa sramežljivost. Izgon vere iz šole je povzročil to zlo.« Statistično je dokazano, da je izmed 100 francoskih otrok, ki se vsako leto od dajo v prisilno vzgojo, 89% iz brezverske državne šole. Predno se je na Francoskem vpeljala laična šola, je imela Francoska 16.000 mladoletnih zločincev. Deset let pozneje, ko so začeli zoreti prvi plodovi laične šole, to je, leta 1892. je bilo na Francoskem že 41.000 mladoletnih zločincev. To število narašča od leta do leta. Spričo teh žalostnih dejstev je leta 1910. socialistični poslanec Alard odkrito priznal: »Le priznajmo, hoteli smo usmrtiti Boga, pa smo s tem edini potrebni morali zadali smrtni udarec.« Nek drug iskren Francoz je priznal in izjavil: »Lajicizem je zla usoda Francoske, on nam izpraznjuje zibeljke, on nam ruši svetost domačega ognjišča, on nam zastruplja obitelji, on nam razdeja Francosko hujše nego katerakoli vojna in kuga.«

Lajična ljudska šola na Francoskem je v dvojni sužnosti. Prva je sužnost veri in Cerkvi sovražnemu framonstvu (prostozidarstvu). Skoro vsi prosvetni ministri so bili člani »Društva pouka«, ki je direktna podružnica framonstva. Druga ravno tako huda sužnost pa je sužnost šole socialističnemu in komunističnemu učiteljstvu. Od 135.000 državnih učiteljev lajičnih

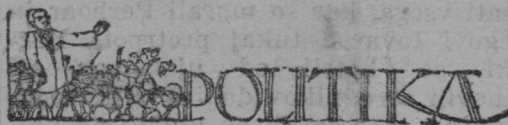
šol je 78.000 včlanjenih v socialističnem sindikatu (zvezi) učiteljev, 26.000 pa je včlanjenih v zedinjenem boljševiškem sindikatu. Torej je od 135.000 državnih učiteljev 104.000 socialistov in komunistov. List ljudskošolskih učiteljev »Emancipacija« (osvoboditev učiteljev) zmagoslavno ugotavlja: »Da, mi smo rdeča šola. Mi tega nikakor ne tajimo, marveč mi smo ponosni nato ter se s tem dičimo.«

Učiteljski sindikat (zveza) vrši največji vpliv na ves pouk v državnih ljudskih šolah. Člani te učiteljske zveze so večinoma izvoljeni v šolske svete po pokrajinah. Vsled tega imajo odločilni glas pri potrditvi učnih knjig in pri določitvi pouka v šolah. Imajo odločilno besedo pri upravi šolstva, ker se nihče ne upa njim nasprotovati. Iz teh značilnih dejstev sledijo z nujno potrebo zaključki, ki jih I. Guirand v katoliškem listu »La Croix« (»Križ«) dne 22. januarja 1929 tako-le ugotavlja: »Vlada ni več gospodar svojih šol. Lajična država ne more več razpolagati s svojim učiteljstvom. Laizatorji z leta 1881. Buisson in I. Ferry so hoteli osobe ljudskih šol pretvoriti v nekaj lajičnih kler v rokah države. Toda ta lajičen

kler danes obrača hrbet državi, češ, da šola ne pripada več zastareli in mlahavi upravi, šola pripada samim učiteljem, organiziranim v sindikatu. Fabrike delavcem, zemlja tistim, ki jo obdelujejo, rudokopni rudarjem itd., tako že dolgo govorijo socialisti. Šole pa pripadajo učiteljem, tako danes govori množstvo učiteljev, ki je postalo socialistično.«

Tako je vlada Francije izgubila razpolaganje nad šolo, katero je radi tega odtrgala od Cerkve, da bi popolnoma postala njena last. Državna oblast je Cerkev izrinila iz šole sedaj pa državno oblast tišči iz šole organizirano socialistično in komunistično učiteljstvo.

Lajična šola je ideal (vzor) in cilj hrepenjenja nekaterih, recimo mnogokaterih ljudi pri nas. Radi tega nastopajo proti temu, da bi v šolah, in sicer v vseh šolah verski pouk dajal duhovnik. Nastopajo proti zasebnim šolam, zlasti proti tistim, ki dajejo mladini versko-moralno vzgojo. Proti takim nastopom, težnjam in zahtevam je treba pokazati na sadove državne lajične šole na Francoskem. Žrtve lajične francoske šole so ne samo Bog in Cerkev, marveč tudi francoska domovina. Istim potom gre ta razvoj tudi v drugih državah, kjer se posnema francoski vzor lajične šole, odtujene Bogu in Cerkvi.

V NAŠI DRŽAVI.

Nj. Vel. kralj se zopet mudi na Bledu.

Vrhovni zakonodajni svet v Beogradu se bavi že dolgo z načrtom zakona o ljudskih šolah. Glede novega ljudskošolskega zakona je predlagal zgoraj omenjeni zakonodajni svet, da naj bo veronauk obvezen predmet in ga naj poučujejo duhovniki. Kjer je dovoljno število veroučnih ur, se naj postavijo posebni kateheti. Kjer ni predpisanega števila ur za nastavitev kateheta, se morajo brigati dušni pastirji za brezplačno poučevanje verouka. Po novem načrtu ostanejo obstoječe zasebne šole, nove se ne bodo smele ustanavljati. Glede vzdrževanja ljudskih šol je važen ta le del iz novega načrta, ki pravi: Nova šolska poslopja padajo v breme občin. Glede učiteljskih stanovanj pa je treba ločiti učitelje po kmečkih in mestnih občinah. V kmečkih občinah mora-

jo občine učiteljem preskrbeti stanovanja, vendar pa so učitelji dolžni, plačati občinam stanarino. V mestih pa dolžnosti preskrbe učiteljskih stanovanj za občine ne obstoja.

Kako zgleda agrarna reforma v Sloveniji? Kmetijsko ministrstvo je izdalo pregled o stanju agrarne reforme v celi državi. Naše čitatelje bo zanimala le agrarna statistika Slovenije, ki je ta-le: V področju mariborske oblasti je 65 veleposestnikov, ljubljanske 85. Posestev od 100 do 150 juter je v mariborski oblasti 51, v ljubljanski jih ni. Od veleposestnikov, ki imajo do 150 juter je v ljubljanski oblasti 46, v mariborski pa 81 naših državljanov, dočim je tujcev v ljubljanski 40, v mariborski pa 36. Po narodnosti je Jugoslovanov v ljubljanski 46, v mariborski 48 posestnikov. Nadalje je v mariborski oblasti en Čeh, en Poljak, v ljubljanski en Francoz, en Nemec iz rajha ter 34 Nemcev iz Avstrije, dočim je v mariborski oblasti 54 posestnikov Nemcev iz Avstrije. En posestnikov je v mariborski oblasti Anglež, devet pa Madjarov in trije Itali-

jani, v ljubljanski pa so trije Italijani in en Žid. Kar se tiče naselitve zemlje, pride v poštev samo mariborska oblast, in sicer je bilo razlaščenih v Mariboru 465 jutrov zemlje na 491 parcel ter je bilo na tej površini postavljenih 416 poslopij, v katerih je nastanjeno 494 družin. Velikost razlaščene zemlje v drugih krajih je naravno veliko večja, nego v Mariboru. Skupaj imamo v omenjenih severnih krajih 467 veleposestev, 186 posestev od 100 do 150 juter ter 22 posestev do 100 juter. Skupaj imamo 850 različnih veleposestev. Politične občine jih posedujejo 117, naši državljani 654, tujci pa 149, med njimi 142 Nemcev iz Avstrije, četudi so deloma naši državljani in 126 Madjarov.

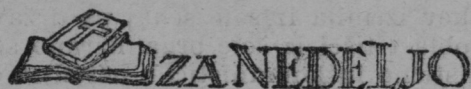
V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija bo preuredila še letošnjo jesen vrhovno upravo v tem smislu, da bo ustvarjeno novo ministrstvo za narodno vzgojo. Novo ministrstvo bo vodil glavni tajnik fašistične stranke Turati. Pod delokrog novega ministrstva bo spadala vzgoja fašističnega naračaja in miličnega pomladka. Podreje-

ne mu bodo tudi vse šole, ki pripravljajo mladino za delo v fašističnih strokovnih šolah. Z ustanovitvijo novega zgorajnega ministrstva hočejo fašistično stranko na novo poživiti in celo Italijo preroditi.

Zasedanje društva narodov v Ženevi razpravlja o delovanju Društva narodov v preteklem letu. Upati je, da pride pri tokratnem zasedanju do ustanovitve stalne organizacije za mirno poravnavo nastalih sporov. Društvo narodov bo doseglo, da se bodo začela pogajanja med vodilnimi predstavniki Jugoslavije in Bolgarije, da bi se na ta način končno odstranili vsi spori med tema državama.

Boji za svete kraje med Židi in Arabci še niso ponehali. Angleži nastopajo z oboroženo silo napram upornim arabskim plemenom in beduinom, a jim še ni uspelo, da bi pomirili Arabce, ki odklanjajo s krvavimi napadi vsako židovsko nadvlado v Palestini. Angleško ministrstvo za kolonije napoveduje imenovanje preiskovalnega odbora, ki naj prouči vzroke zadnjih dogodkov v sveti deželi. Poravnava sporov med Arabci in Židi ne bo lahka.

Janez Gabriel Perboar.

Spominski dan 11. september.

Na Kitajskem, ki že več desetletij vzbuja evropsko pozornost, je teklo od 18. stoletja naprej veliko krščanske krvi. Eden najpogumnejših in najslavnejših Kristusovih pričevalcev v tej deželi pa je bil Janez Gabriel Perboar.

Rojen na južnem Francoskem leta 1802. je že kot otrok kazal veliko pobožnost in popolnost. Ko je postal v družbi lazaristov ali misijonarjev sv. Vincencija Pavelskega duhovnik, je 10 let vzgledno deloval kot profesor, učitelj novincev in predstojnik. Po desetih letih se mu je izpolnila srčna želja, da je smel kot misijonar na Kitajsko.

Samo štiri leta je bilo vnetemu misijonarju usojeno delovati v misijonski pokrajini Honau. Pa ta štiri leta so bila polna nevarnosti pa tudi neumornega dela, s katerim je Janez Gabriel pridobival nove kristjane, stare pa utrjeval v krščanskem življenju in v ljubezni ter zvestobi do vere Kristusove. Po štirih letih takega dela ga je nek odpadli kristjan izdal poganom. Neko noč so ga vjeli in vklenjenega v verige odpeljali. Vlačili so ga iz enega mesta v drugo, od enega sodnika do drugega in ga povsod na vse mogoče načine izpraševali in zaslisevali. Ko je sicer povsod neustrašeno izpovedal svojo vero, ni pa hotel izpovedati ničesar, kar bi moglo škodovati njegovim vernikom, ga je dal nek mandarin za kito, kakor so jo nosili na Kitajskem in za palce obeh rok potegniti na visoke vislice. Štiri ure je moral tako viseti, mandarin pa se je z nečloveškim veseljem pasel nad njegovimi bolečinami, okoli stoječim je pa govoril: »Vedite. da nebes in pekla. o katerih

vam ta človek pripoveduje, ni. Pekel je, viseti na takih vislicah; nebesa pa, živeti v vseh posvetnih dobrinah.«

Po desetih dneh je dal grozovitež pogumnega misijonarja zopet pripeljati pred sebe. Nad mirom, s katerim je Janez Gabriel Perboar pred njim stal in mu odgovarjal, je bil tako razkačen, da je zaukazal, da mu morajo dati z debelim usnjatim podplatom štirideset udarcev v obraz, tako da so mu čisto razbili lice. Nato ga je dal zopet pol dneva obesiti na grozne vislice.

Pa vse to je bil še le začetek njegovega trpljenja. Kmalu nato so njega in še deset drugih kristjanov, na rokah in nogah vklenjene v železne verige poslali v mesto Vu-Čang-Fu, jih vrgli tam v najgroznejšo ječo in jih izročili najsurejšim rabljem. Ni mogoče popisati vsega, kar so morali Perboar in njegovi tovariši tukaj pretrpeti. Pazniki so hoteli od ujetnikov ali njihovih sorodnikov dobiti veliko podkupnino, zato so jih pa mučili na najrazličnejše načine. Roke so jim prevezovali tako trdo, da je mučencem brizgala kri izpod nohtov. Pustili so v ječi največjo nesnago, tako da so uboge žrtve začeli jesti črvi in drugi mrčes. Vsak večer so ujetnikom eno nogo dali v neko stiskalnico in jo tako dolgo stiskali, da je Janezu Gabrielu ena noga čisto odmrla in mu začela gniti. Devet mesecev je trajalo to trpljenje. Perboar ga je prenašal tako mirno in potrpežljivo, da so bili celo surovi pazniki ginjeni in so začeli mileje postopati z njim. A pravi vojščak Kristusov je sam prosil, naj mu nič ne prizanašajo, temveč postopajo z njim kakor z vsemi drugimi.

Med tem časom pa so bili za Janeza Gabriela še posebno hudi dnevi trpljenja. Vodili so ga pred sodnika. Ta ga je vedno in vedno izpraševal, čemu da je prišel na Kitajsko. Perboar je vedno odgovarjal: »Prišel sem, da bi delal za

božjo čast in zveličanje duš.« »Sedaj pa,« je govoril sodnik, »ti je že gotovo žal, da si prišel.« »O ne,« je govoril mučenec, »nasprotno, jaz smatram za veliko srečo, da smem nositi te verige in trpeti te muke.« To je seveda bilo za poganske sodnike nekaj čisto neumljivega. Posebno je ta stanovitnost dražila kitajskega podcesarja. Ta je mislil, da bo prekosil druge sodnike in da bo uklonil pogumnega moža iz tufine. Zato ga je pustil z nekim strojem vleči v precejšnjo višino nato pa ga je pustil pasti na zemljo. Drugokrat je moral klečati na železnih verigah, roke je imel privezane na kol in za lase so ga vlekli kvišku. Vmes pa so ga do krvi topli z biči, palicami in podplati.

Nekoč so predenj položili križ in mu zaukazali, da stopi nanj. A on je s solzami v očeh odgovoril: »Kako bi mogel storiti tako sramoto Bogu, svojem stvarniku in odrešeniku?« Nato se je sklonil, pobral križ in ga z vso iskrenostjo poljubil. Nek rabelj je priskočil, mu iztrgal križ in ga med zasramovanjem vrgel v kot. Janez Gabriel, ki je prej vse muke tiho trpel, tega ni mogel prenesti. Glasno in presunljivo je zahteval, da so ga slišali daleč na okoli. Sto udarcev s palico je bila kazen za to ljubezen do Kristusa.

Cesarski namestnik si je vbil v glavo, da hoče premagati krščanskega spoznavalca. Dva Janezovih tovarišev sta že podlegla groznemu mučenju. Zopet stoji Perboar pred njim. Zopet hoče sodnik izvedeti od njega stvari, radi katerih bi še več kristjanov vjel in vrgel v ječo. Perboar je zopet ves potrpežljiv, pa tudi molčeč kakor vedno. To je spravilo trinoga čisto ob pamet. Ni se več znal premagati, skočil je po koncu ter je začel kakor divji z nekim mučilnim orodjem biti po misijonarju. Vsem je zastala sapa, le Janez Gabriel je ostal miren. Ko se je cesarski namestnik odpomogel od napada svoje razbrzdane jeze, je Perboarja obsodil na smrt in sicer, da bo zadavljen.

Ker je moral potrditi smrtno obsodbo cesar, je trajalo Janezovo mučeništvo še osem mesecev. Njegovo telo je bilo po prestanih nečloveških mukač kakor ena sama grozna rana, meso je kar v celih cunjah viselo raz njega. 11. septembra leta 1840. so ga 38 let starega peljali na morišče. Pripeli so ga na nek križ. Roke so zvezali na povprečni les, noge so mu upognili nazaj, da je visel nekaj cm od zemlje na križu. Na izrecno povelje cesarjevega namestnika naj bi umiral počasi. In tako je rabelj potegnil za vrv, ki jo je imel mučenec ovito okoli vratu, nato jo je pa zopet spustil, da je Janez zopet prišel k sapi. To je ponovil trikrat. Ker pa se je zdelo, da še živi, ga je sunil z nogo v trebuh. Telo mučenčeve se je krčevito streslo; velik krščanski junak je prestal muke, ki jih je trpel radi svojega prepričanja. Papež Leon XIII. ga je 10. novembra leta 1889. prištel blaženim.

Janez Gabriel Perboar je zapisal v svojih zapiskih, da se čudi, da je toliko ljudi tako brezbržnih, čeravno vidijo s kolikimi grehi se žali Bog. Sam je pretrpel mučeniško smrt, samo da se

ne bi ločil od Boga z grehom. Bog daj, da bi tudi v naših srcih vedno živel neomajen in odločen sklep: Rajše vse pretrpeti, kakor Boga s smrtnim grehom razžaliti.

Iz Rima. Ker v mesecu avgustu ni bilo v Rim romanja, je papež imel nekeke počitnice. Ta čas je porabil za to, da je nadzoroval razne naprave in nove stavbe v Vatikanskem mestu, kjer je sedaj neomejen gospodar. Meseca septembra pride zopet več romarskih vlakov iz raznih dežel, da se poklonijo sv. očetu ob njegovem zlatomašniškem jubileju.

Vodstvu lista »Civitta Cattolica«, ki je bil pred kratkim radi svojega cerkvenega stališča od italijanske vlade zaplenjen, je poslal papež Pij XI. jubilejno svetinjo in svojeručno pismo, v katerem listu zagotavlja svojo neizpremenjeno blagohotnost.

Vesoljnost katoliške Cerkve. Na Švedskem slavijo letos 1100 letnico, kar je tej deželi prinesel sv. Ausgar luč Kristusove vere. V sredi meseca avgusta je bil višek slovesnosti. Ta slavnost je združila na Švedskem zastopnike mnogih katoliških narodov v Evropi. Najbolj močno so bili zastopani Nemci, katerim je pripadal po svojem rojstvu sv. Ausgar. Razen tega so bili na Švedskem tudi zastopniki Francozov, Angležev, Holandcev, Poljakov, Fincev, Litvancev in drugih. Tako velika katoliška misel družiti narode v eno družino.

Času primerna družba. Na Ogrskem imajo cerkveno družbo, ki ima ime »socialna misijonska družba«. Ni to družba za misijone v tujih deželah, temveč hoče ta družba skrbeti da se oživi in utrdi krščanska vera in življenje v domači deželi. Članice te družbe so notranje, ki imajo obljube kakor redovnice in pa zunanje, ki so notranjim pridružene kot nekeke tretjerednice. Sedaj je na Ogrskem 72 hiš te družbe. Ima družba razne odseke, ki skrbijo za zanemarjene otroke, za dekleta, ki so v nevarnost, za dekleta, ki so padla, za revne družine, za odpuščene kaznjence itd.

Lepi uspehi katoliškega dela v Belgiji. Belgija je dežela, kjer se katoličani silno marljivo gibljejo. Letos je bilo na katoliškem shodu v Löwenu nad 90.000 udeležencev, ki so se vsi z veliko resnostjo posvetili Srcu Jezusovemu. Zgodnje obhajilo otrok in pogosto obhajilo vernikov je zelo razširjeno in to rodi krasne sadove. Prepričanih katoliških dijakov je v Belgiji nad 500 tisoč, ki skrbijo za duhovne vaje in drugačno versko življenje med seboj in drugo mladino. Posnemanja vredni!

Zobozdravnik Dr. FRANC KARTIN
specialist za zobne in ustne bolezni,
Maribor, Slovenska ul. 9, zopet ordinira.
1077

Strokovni zdravnik za ženske bolezni dr.
Fran Toplak zopet redno ordinira, Maribor,
Glavni trg 18. 1092

70 letnica škofijskega sedeža v Mariboru.

Dne 4. septembra je poteklo 70 let, kar je bil Slomšek ustoličen na novo stolico lavantinskih škofov v Mariboru. Baš na dan te obletnice se je prevzvišeni gospod sedanji škof dr. Andrej Karlin v spremstvu prelata dr. Kovačiča in svojega tajnika monsignora Umeke napotil k Sv. Andražu v Lavantinski dolini, obiskovat grobov svojih prednikov, ki so nad 600 let tukaj stolovali. Dne 5. septembra je prevzvišeni opravil v bivši stolnici črno sv. mašo za svoje prednike. Dasi je bil obisk nenačrtovan in popolnoma nepričakovan, se je vendar zbralo v cerkvi precej ljudi. Po maši je domači župnik g. Kaufman, po rodu Čeh, z izbranim in v srce segajočim govorom pozdravil v imenu župnije prevzvišenega kot naslednika Slomškovega, ki je pred 70 leti zapustil Sv. Andraž. Pri Sv. Andražu živi Slomšek v najboljšem spominu, dasiravno so večino že pomrli tisti, ki so še videli pri Sv. Andražu zadnjega lavantinskega škofa. G. župnik je še pred kratkim pokopal staro ženico, ki jo je Slomšek sprejel v Marijino družbo. Izrekel je g. župnik v svojem govoru željo, da bi Slomšek

kmalu dosegel čast oltarjev. Prevzvišeni se mu je za lep pozdrav iskreno zahvalil in ponovil isto željo.

Nekdanja stolnica pre Sv. Andražu je sedaj župna cerkev, bivšo škofijsko prestolnico pa imajo sedaj očetje jezuitje, pri katerih je bil prevzvišeni s svojima spremljevalcema gost. Tudi prostorna Loretska cerkev, ki jo je postavil lavantinski škof Franc I. Gašpar pl. Stadion (1673—1704), je sedaj jezuitska cerkev.

Prijazno mesto Sv. Andraž s svojo prekrasno okolico napravlja najboljše vtisek. Ni zastoj rekel Slomšek v svoji prvi pridigi v Mariboru: »Zapustili smo grobove svojih očetov, zapustili dobro ljudstvo in lepo deželo...«

Okoli poldne 5. septembra se je prevzvišeni zopet vrnil v Maribor.

Naj bi 70 letnica premestitve sedeža pospešila delo za Slomškovo proglasitev svetnikom. Čas se nagloma odmika; čim bolj se odlaga s tem delom, tem težje bo. Tako naše slovensko ljudstvo, kakor nemško na nekdanjem sedežu lavantinskih škofov vidi v Slomšku svetega moža.

Par črtic o Slomšku in Kocenu.

Nek star mož — imena se več ne spominjam — mi je pripovedoval: »Slomšek je že v prvi mladosti nagibal k resnobi. Gredeč domov iz šole je bil v družbi razposajenih otrok, ki so bili nemirni in so se med seboj pričkali. Tonček jih posvari: Bodite pametni in mirni! Glejte — pokazal jim je zvonik Sv. Ožbalta — tam je prst božji, ki v nebesa kaže!«

Leta 1814 rojeni Janez Vrečko po domače Oblak doma iz Hotunja ob cesti, ki vodi proti kolodvoru, pa mi je pravil sledeče: »Ko sem bil še majhen, sva z očetom na njivi nalagala snopje. Mimo pride po cesti črno oblečen mladenič, odkrit in poluglasno govoreč. Povprašam očeta: Kdo pa je to, ki tam po cesti mrmra? To je Slomškov študent. Gre domov na vakance in moli roženkranc.«

Omenjeni Vrečko, oče Josipa Vrečko, ki je sporočil Ciril-Methodovi družbi visoko vsoto, je umrl leta 1907. Na Ponikvi se pri šoli hrani »zlata knjiga«, kamor so ob sklepu šolskega leta zapisovali odlične učence. Tu je zabeležen tudi Blaž Kocen.

Fran Kraner in Blaž Kocen sta bila skupaj v Rogatcu, prvi kot učitelj, drugi kot kaplan. »Čestokrat me je povabil« — tako mi je poročal Kraner — »da sem šel zvečer z njim na bližnji hrib. Tu sva prebedela po cele noči in Kocen je opazoval zvezdnato nebo.« Študiral je že takrat astronomični (zvezdogledni) zemljepis.

Kraner je bil zadnji čas kot učitelj na Ponikvi, rojstnem kraju Kocenovem. Imel je spretno roko za risanje in slikanje. Da bi svojega starega znanca in prijatelja razveselil — Kocen je bil takrat že profesor — poslal mu je za god izvirno sliko. Naslikal je namreč njegovo mater, kako na trati krave pase.

Kot hvaležen sin je Kocen vedno pošiljal svoji materi vsak mesec primerne podpore. Ko je prišla na pošto po denar, je vsakokrat naročila poštarju Grablerju — od njega imam to poročilo: »Prosim gospod, pišite Blažetu, da se mu lepo zahvalim in pa, da bi se Blaže le ne zmotil, da bi se le ne zmotil!«

NOVICE

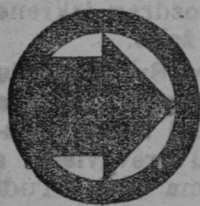
Vsem cenjenim naročnikom, katerim je že pošla naročnina za Slov. Gospodar, smo danes priložili položnice. Slovenski Gospodar stane za celo leto Din 32.—, za pol leta Din 16.— in za četrt leta Din 9.—.

Imenovanja. Ob priliki proglasitve rajhenburške cerkve za baziliko v nedeljo, dne 8. septembra je sporočil škof

dr. Andrej Karlin, da je v priznanje izrednih zaslug imenoval za častnega konzistorijalnega svetnika župnika nove bazilike g. Josipa Tratnika, g. opata Epalle in g. videmskega dekana Ivana Medveška.

Duhovniške spremembe. Radi starosti je odložil dekanijske posle kanonik Janez Lenart v Št. Martinu pri Slovenjgradcu. Za dekanijskega upravitelja je imenovan g. duhovni svetnik in starotrški župnik Jan. Jurko. Začasno upokojeni g. Jožef Kranjc pride za kaplana v Žetale.

Krajevnim šolskim odborom!

Na vsa šolska vodstva smo poslali obvestilo, da dajemo pri direktnem naročilu Majcenove Prve čitanke na vsakih 10 naročenih izvodov po 2 knjigi za revne učence. Enako pri naročilu Lavtarjevih računice 10 % popusta. Zvezke imamo odgovarjajoče najnovejšim oblastnim predpisom. Na 100 naročenih zvezkov damo 10 zvezkov za revne učence. Šolske potrebščine vseh vrst nudimo po konkurenčni ceni. Blagovolite pri sebi, ko naročate šolske potrebščine za novo šolsko leto, oddati naročilo.

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

Vlomilci na delu. Neznani vlomilci ki se klatijo zadnji čas po Slov. goricah, so udrli v hišo posestnika Jakoba Senekoviča pri Sv. Marjeti ob Pesnici in odnesli jestvin in drugih potrebščin za 15 tisoč Din. Ravno isti uzmoviči so obiskali tudi trafikanta Alojzija Germeka iz Močne ter mu odnesli tobaka in drobnarij za 1000 Din.

Črvavi zločin v Zgornji Pristavi. Iz Sv. Vida pri Ptujju nam poročajo: V Zg. Pristavi je na št. 30 živala velika družina Hrovat. Oče Anton Hrovat je bil pijanec, ki je cele dneve popival po gostilnah, doma pa zanemarjal delo. V torek zvečer se je vrnil domov in šel spat na škedenj. Drugo jutro mož ni bil na škedenju. Dobili so samo njegov klubek in mlako krvi. V četrtek zjutraj so orožniki odkrili njegovo truplo v bližnji koruzi. Ime! je na glavi veliko rano. zadano od sekire. Iskali so hudodelca in najprej zaprli soseda, ki se je s pokojnim tožaril. V soboto zjutraj se je pa v gostilni najstarejši sin Hrovatov Martin, star 18 let, izdal, da je on morilec. Poklicali so orožnike, ki so očetomorilca aretirali. Povedal je ta mladi zločinec, da je ob 10. uri zvečer ubil očeta s sekiro, ker ga je oče enkrat s sekiro preganjal po gozdu in ga ni hotel vzeti seboj v gostilno. Pravi, da se je oče še sam zavlekel v koruzo, le on mu je malo pomagal. Zdravniki pa trdijo, da pokojni s tako rano niti pet korakov ni mogel storiti. Vsi sumničijo, da je fant z drugo pomočjo prenesel očetovo truplo v koruzo. Kdo je bil ta sokrivec? Brez njih ni! Ali je bila celo ženska? Sodnija bo to že kmalu odkrila. Vzrok zločina: preveč alkohola, premalo izobrazbe, premalo cerkve! Kako zelo se kaže potreba Slomškovega doma!

Pes vzrok avtomobilske nesreče. Znani vinski trgovec iz Dubrave pri Zavrču Lojze Vuk se je vračal 6. septembra iz Kranjske na Štajersko po glavni cesti. Med Vranskem in Št. Petrom v Savinjski dolini tik pred Grajski vasi pri Gomilskem je planil iz teme na cesto in v avtomobil velik volčji pes. Avto je psa povozil, silni sušek pa je vendarle voz usmeril z glavne ceste v stran. S silo je priletel v obcestno sadno drevje in obstal. Srečanje avtomobila z drevjem je pognalo iz voza ivanjkovskega Petovarja, ki je dobil pri nesreči nekaj poškodb lahkega značaja. Vsi ostali potniki: Vek, Čifer in trgovec Grivec so dobili le pomembne praske. Na novem avtomobilu so le

razbila prednja šipa, precej je poškodovano ogrodje, motor je ostal nepoškodovan. Da se ni zgodila večja nesreča, gre zahvala previdnemu in treznemu Vukovemu šoferju.

Pazite na otroke! Dne 5. septembra je pogorel hlev, svinjak in šupa posestnika in krojača iz Gornjega Obreža v Artičah — Jakoba Glogovšek. Posestnik, ki se je pri reševanju živine sam hudo opekel, je zelo udarjen, ker mu je zgorela krma in 2 tisoč kg krompirja. Ogenj je zanetil baje petleten otrok.

Žrtev podivjanosti. V vinotoču pri Krošeljnu v Dečnih selih pri Brežicah so popivali v nedeljo dne 1. septembra fantje in dekleta iz več vasi. Pri posestniku vinotoča so bili pivci povsem mirni do 9. ure zvečer, ko so se odpravili vsi proti domu. Par korakov od vinotoča pa je nastal med fanti prepir radi nekega dekleta. Jožef Černoš, sin posestnika iz Silovca, je miril fante naenkrat ga je nek fant sunil z nožem v leva pljuča in ga smrtnonevarno ranil.

Vročina po celem svetu. Z izredno septembersko vročino so zadovoljni vinogradniki, sicer pa se že pritožuje radi nje celi svet. V Newyorku v Ameriki imajo 35 C in trdijo, da ni imela Amerika že 50 let tako vročega septembra kakor letos. Od povsod prihajajo vesti o smrtnih slučajih radi solnčarice in o gozdnih požarih, ki so izbruhnili po Ameriki radi neobičajne suše. V državi Massachusetts ogroža velik gozdni požar več nasebin in se je razširil že 7 km daleč. V Londonu je umrlo 4. septembra na dan delavske proslave na solnčarici 210 oseb.

»Zeppelin« zopet doma. Zadnjič smo pustili »Zeppelina« na poletu krog sveta na ameriškem letališču v Lakehurstu pri Newyorku. Razdaljo med Lakehurstom in Friedrichshafenom je prevozil zrakoplov v 67 in pol urah in je sedaj zopet na domačem pristanišču. »Zeppelin« je rabil za celi polet okoli sveta 20 dni in štiri ure. Novi zrakoplovi, ki bodo predvidoma zgrajeni junija prihodnjega leta, bodo lahko vozili še hitreje. Ti zrakoplovi bodo ravno tako dolgi kakor »Zeppelin«, toda bolj ploščati, tako, da bodo imeli skoraj popolnoma obliko kaplje. Novi zrakoplovi bodo imeli tudi posebne kabine za kadilce, ker so se potniki na dosedanjih vožnjah pritoževali, da niso smeli uživati nikotina. Po srečni vrnitvi iz poleta krog sveta se bo podal zrakoplov na dve vožnji po Nemčiji, za kateri so

že razprodani sedeži. V 14 dneh ali treh tednih se bo zrakoplov dvignil v Friedrichshafenu ter bo letel preko Šlezije in Gornje Šlezije v Berlin. Po enem ali dveh dneh se bo iz Berlina dvignil na Vzhodno Prusko, odkoder se bo vrnil v Friedrichshafen. Prve dni oktobra namerava ponovno poleteti v Ameriko. Cene za vožnjo po Nemčiji znašajo za progo Friedrichshafen—Šlezija—Vzhodna Pruska—Friedrichshafen 600 mark. Vožnje se bo udeležilo 20 do 22 potnikov.

Zgodnje slovo lastovk. Od vseh strani prihajajo poročila, da se pripravljajo letos lastovke poprej na odhod nego druga leta. Po ljudskih mnenjih pomenja rano slovo lastovk ostro zimo. V jeseni se selijo lastovke, različno od spomladnega prihoda, ko priletijo v naše kraje posamič, vedno v velikih grupah, mnogokrat celo v družbi z drugimi pticami. Od nas odletijo lastovke v Južno Afriko; v Indiji prezimijo le one iz vzhodnih pokrajin. Živalce ne ostanejo v Egiptu, preletijo največjo Sahara puščavo in ostanejo čisto na jugu Afrike. Na poletu preko Sredozemskega morja sledijo najrajši večjim parnikom, ki prevažajo žito. Mnenje je, da so izstradanim pticam dobrodošli žitni moli, ki tudi sledijo ladjam. Ako se približa jesen in se vzbudi v lastavicah nagon po odletu, pozabijo večkrat na lolžnost kot starši. Kolikokrat se zgodi, la pustijo druge mladiče, ako še niso rodni za preselitev. Ako nastopijo mrzejši dnevi so te zapuščene reve zgubljene, ker si ne znajo in tudi ne morejo poiskati hrane. Ravnokar omenjene lastovice iz drugega gnezda najdemo tolikokrat po zimi na hlevskih podstrešjih čisto otrple. Jesenski odhod iz naših krajev nastopijo lastovke vedno po solnčnem zahodu. Zbirajo se v velikih grupah in kakor hitro je objela zemlja noč, se dvignejo cele trume in se zaženejo v preselitev.

Kje na svetu prebivajo ljudje najvišje? Najnovejši raziskovalci Srednje Azije so odkrili, da prebivajo pastirji v Vzhodnem Tibetu s svojimi čredami 4864 m visoko nad morjem. V teh krajih se podijo divje ovce in koze po višinah 5800 metrov. Tukaj so opazovali orla v višini 7000 m. Navečja višina, katero je dosegel človek v indijskem pogorju Himalaja brez kisikovih aparatov, je 8225 m. Hribolazec Sommerwell ki se je povspel tako visoko, opisuje, da je rabil nad 8 tisoč metrov za vsak korak naprej 10 dihljajev in na vsakih 20—30 korakov je moral počivati, ker se ga je lotevala omedlevica radi razredčenega zraka, kateremu primanjkuje za dihanje človeških pljuč neobhodno potrebnega kisika.

Nerazumljivo početje motornega biciklista. V nemškem mestu Kassel so zaprli motornega biciklista, ki se je lotil čudnega početja. Policija se je čudila, kako je to mogoče, da so našli ob cesti v nezavesti in precej poškodovanih kar devet deklic eno za drugo v primeroma kratkih presledkih. Ko so se poškodovane zavedle, je vsaka izpovedala, da jo je povabil mlad gospod na zadnji sedež na motornem kolesu. Po povratku iz izleta je sunil neznanec po-

vabljen s sedeža v najhujšem diru. Policija je zaprla 19 letnega šoferja iz sosedne vasi. Predstavili so aretirane ga devetim žrtvam, ki so ga prepoznale za onega kavalirja, ki jih je po izletu sunil z motorja v obcestni jarek. Nečloveški dirkač še dosedaj ni maral izpovedati, zakaj je pravzaprav suval dekleta v nesrečo.

Avtobus Celje—Rogaška Slatina vozi od torca, dne 10. septembra naprej iz Rogaške Slatine ob 7. uri zjutraj, pride v Grobelno ob tri četrt na osem, da dobi vlak Celje—Maribor in pride skozi Št. Jur in Teharje v Celje ob pol 9. uri zjutraj. Od ponedeljka, to je 9. septembra zvečer naprej torej povratek avtobusa iz Rogaške Slatine ponoči v Celje odpade, pač pa vozi naprej še ob četrt na devetnajst (četrt na sedem) zvečer iz Celja v Rogaško Slatino. — Avtobus mesta Celje.

Avtobus Celje—Dramlje vozi od ponedeljka to je 9. septembra popoldan naprej le progo Dramlje — Blagovna — Ljubečno — Trnovlje — Celje kolodvor in nazaj. Proga skozi Blagovno — Teharje — Celje ter Celje — Teharje, to je Št. Jur — Sele in nazaj od tega časa odpade.

Celje—Dramlje. Odhod: Celje ob 12. uri 25 minut popoldan, prihod Dramlje ob 13. uri 20 minut popoldan. — Odhod: Celje ob 18. uri 20 minut zvečer, prihod Dramlje ob 19. uri 15 minut zvečer.

Dramlje—Celje. Odhod: Dramlje ob 6. uri 5 minut zjutraj, prihod Celje ob 7. uri zjutraj. — Dramlje ob 13. uri 35 minut popoldan, prihod Celje ob 14. uri 30 minut popoldan. — Teharčani se zjutraj lahko poslužujejo avtobusa, ki bo od torca, to je 10. septembra zjutraj naprej vozil okoli 9. ure 15 minut zjutraj iz Rogaške Slatine v Celje. — Avtobus mesta Celje.

Ljudje, ki so bolni na žlečnih-ledvičnih in kamenih v mehurju ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »FRANZ JOSEFOVE« grenčice. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »FRANZ JOSEFOVA« voda sigurno skrajno prizanesljivo delujoče kemično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri kilah trebušnih, natrgani danki in hipertrofiji prostate. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Kako vladajo boljševiki na Ruskem.

(Priobčil A. K.)

Lansko leto je izšla v Parizu knjiga v francoskem jeziku »Moskva brez zaves«. Knjiga, katero je spisal bivši belgijski konzul v Rusiji, g. Jos. Douillet (Dujé), je že prevedena v druge jezike. Za časa velike lakote je bil ta gospod tudi pomožni član papeževne, Nansenove in ameriške podporno akcije. Mož je živel v Rusiji 35 let, pozna torej natančno prejšnje in današnje ruske razmere. Naučil se je ruski, občeval je mnogo z ljudstvom, zato je zmožen, da nam naslika Rusijo tako kot je. Boljševiki pravijo, da hočejo že na zemlji ljudem napraviti nebesa. V Rusiji imajo že 12. leto priliko, da svojo trditev v dejanju dokažejo, kakšna so ta nebesa. Toda pisatelj ne opisuje boljševičkih nebes, ker jih ni, pač pa nam slika strašen pekel njihovega nasilja in strahovlade, pod katero strašno trpi ruski narod. Boljševiki delajo ravno nasprotno od tega, kar ljudem obljubujejo. Dokaz za to je ta knjiga. Da bodo vedeli tudi naši ljudje, kaka nebesa so prinesli boljševiki ruskemu narodu, naj navedem tu nekatere odlomke iz omenjene knjige.

I.

Kaj in kako kažejo boljševiki tujcem sovjetsko Rusijo?

Boljševiška vlada je zadnja leta vabila različne kroge v Evropi, da naj bi v skupinah obiskali sovjetsko Rusijo. Nudila jim je brezplačne vize, brezplačno vožnjo in druge ugodnosti. Cilj tega vabljenja je bil ta: Tujim državljanom pokazati vrsto delavnic, tovarn, bolnišnic, ječ in šol, katere so boljševiki v nekaterih večjih mestih organizirali kot vzorne zavode, da bi potem mislili, češ, vse podobne pravice so v Rusiji tako vzorno urejene. Mislili so, da bodo ti ljudje iz tujih dežel, potem postali v svoji domovini navdušeni agitatorji za boljševiška načela. V ministertvu so bili izbrani posebni »voditelji«

in »tolmači«, kateri so se naučili v zato ustanovljeni šoli, kako naj tujcem kažejo te boljševiške zavode. **Le ti in samo ti so smeli in smejo voditi in govoriti s tujimi delegati.**

V Rusijo je prišla delegacija angleških delavcev. Boljševiki so izgotovili do pičice načrt njihovega potovanja; vse malenkosti so bile izdelane z največjo skrbjo. Prirejali so ji bogate pojedine in jo pridno zalivali z vinom, da bi ji lažje nasuli peska v oči. Vkljub temu so se večkrat dogajali pogrški. Bilo je na mali postaji ob premogokopnih rudnikih na Donecu. Dolgočasno je bilo, da vlak z angleško delegacijo ostane tu le pet minut, ostal pa je več kot eno uro. Ni znano, kako so »voditelji« delegaciji pojasnili to zamudo, a kmetje v bližnjem selu so naglo spoznali razlog zamude. Boljševiki so jih nagnali, da takoj peljejo velike vozove slame v tovarno ob progi, katera že nekaj let ni bila v obratu. Ko je bila slama v tovarni, so napolnili njene peči in gost dim se je kadil iz dimnika. V tistem kraju sploh slamo rabijo za kurivo, ker ni drv. »Voditelji« so pa zdaj lahko kazali na tovarno kot živ dokaz mlade sovjetske industrije. Potem še le je vlak z delegacijo oddrdral dalje. Pisatelj pravi, da je tu vsak komentar nepotreben.

Silno pazijo boljševiki, da tuje delegacije ne pridejo v stik z ljudmi, ki niso boljševiškega mišljenja. V velikih železniških delavnicah v Rostovu na Donu so za tisti dan, ko je prišla tja angleška delegacija, dali prosto na stotine delavcem, ki niso bili boljševiki. Njihova mesta so za ta čas zavzeli najhujši boljševiki »statisti« iz Rostovske Čeke, stanujoči v ulici Friderik Engelsa h. št. 33.

Ista angleška delegacija se je peljala z vlakom in je obedovala v vagon-restavraciji. Noben drug potnik ni smel takrat biti v obednici. Ko so se delegati najedli, so prišli na vrsto drugi potniki. Eden izmed njih je opazil kapico zraven mize, katero je nekdo pozabil in je

opomnil na to osebo v obednici. Takrat pa je že prišel nek angleški delegat, iskajoč svojo kapico. Natarar ga je poslušal, a ni razumel angleški. Potnik pa je govoril angleški, ponudil mu je kapico ter je rekel, da jo je našel poleg mize. Delegat se je zahvalil in vesel, da je našel človeka, ki govori angleški, se je z njim spustil v razgovor. V tistem trenutku pa pride »voditelj-tolmač« delegacije in odpelje seboj angleškega delegata. Oni potnik pa še ni dovršil obeda, ko so prišli ponj orožniki, ki so ga zagrabili in pri prvi postaji odvedli iz vagona. Bil je obsojen radi špijonaže v korist tuje države na tri leta ječe na strašnem Soloveckem otoku v Belem morju.

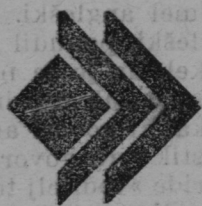
Toda to niso le posamezni slučaji. Pisatelj piše v svoji knjigi, da je v ječi, kamor so ga bili vrgli, našel več oseb, zaprtih radi tega, ker so občevali z inozemci. Bil je nek šofer, po rodu Jud, ki je govoril nemško v judovskem narečju. Leta 1925. se je udeleževal nekega avtomobilskega krožnega potovanja. Na potu se je predrznil neposredno govoriti z enim nemškim šoferjem, ne da bi iskal posredovalnega uradnega »tolmača«. Zagrabil ga je agent Čeke in je bil za tri leta prognan v koncentracijski tabor na Soloveckem otoku.

Kar je v Rusiji imenitnega, to pripisujejo boljševiki sebi. Ko je prišel v Moskvo nek Anglež po svojih trgovskih poslih, so mu pravili boljševiki, da so oni ustanovili moskovsko vseučilišče, dasi je bilo ustanovljeno že v 18. veku za cesarice Jelizavete, hčerke Petra Velikega. Pač pa so boljševiki ustanovili nove jetnišnice. V Moskvi so neko gimnazijo (III. moskovski licej) izpremenili v jetnišnico in sicer v središču prestolice. Če bi se mogel kak inozemec svobodno kretati po Rusiji, bi mogel kmalu ugotoviti, število prejšnjih ječ pa več ne zadostuje sovjetskemu režimu.

Neka skandinavski delavska delegacija je prišla v Moskvo z namenom, da bi proučevala delavske razmere v Rusiji. Boljševiki so predložili delegaciji načrt potovanja in so ji stavili na razpolago svoje uradne »tolmače«. Ker je skandinavski delegacija to ponudbo odklonila, je sovjetska vlada zabranila potovanje po Rusiji ter je delegacijo primorala, da je v 48 urah zapustila Rusijo.

Tudi nemške delavske organizacije so prišle v Rusijo. O eni poroča delegat Ostermajer: »Kadar je prišla naša delegacija v kak večji kraj, so nam »voditelji« predložili listo raznih podjetij, katere smo smeli obiskati. Izmed predloženih smo smeli izbirati, katere hočemo ogledati. Ko smo nekaj takih podjetij ogledali, smo izjavili boljševičkemu »voditelju«, da smo siti velikih podjetij in da hočemo videti tudi kako malo delavnico. Odgovorili so nam: Dobro! Vozili smo se, natlačeni v tri avtomobile po celem mestu. Ko smo prišli do neke pekarnice, pocukal sem »voditelja« za rokav in sem mu rekel: »Tovariš, dajte, da ogledamo to pekarno!« On je odgovoril: »Ne te, ampak ono tam preko ceste.« Torej nismo smeli ogledati onih podjetij, katere

Dijakom in njihovim staršem!

Ob začetku šolskega leta se vam priporoča za nakup šolskih knjig in vseh šolskih potrebščin

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU
Aleksandrova cesta 6 in Koroška c. 5.

Vsem nakupovalcem pri takojšnjem plačilu lepe nagrade!

smo želeli videti, ampak samo ona, katera so nam pokazali oziroma dovolili boljševidi. V Makejevki ob Donecu smo hoteli pogledati tovarno za klobase. Izjavili so nam, da jo moremo obiskati pepoldne ob treh, ker takrat tam počiva delo. Bilo nam je jasno, da je to samo izgovor, ker ravno za ta čas nam je bil naročen obed. Nato smo rekli, da nam ni za delavce, marveč hočemo videti le inštalacijo. Odgovorili so nam, da je klobasarna v popravi. Ker smo mi pa le zahtevali svoje, so nas odpeljali v klavnico. Ko smo jo ogledali, smo rekli, da želimo videti klobasarnico in ne klavnico. Nato nam reče »voditelj«: Tovariši, moram priznati, da, čeprav delamo odlične klobase, vam vendar nisem v stanu pokazati, kako in iz česa se delajo.«

In delegat Ostermajer še to-le pri-

stavlja: »Priznati moram, da je obleka, ki jo nosi nemški delavec, luksuzni predmet za ruskega delavca... Če kdo pravi, da ruski delavec živi dobro, jaz trdim, da stvar stoji nasprotno. Na Nemškem se za eno marko (48 kopejk) kupi več kot v Rusiji za eden rubelj. Proletarci v Rusiji ne uživajo niti tiste svobode, katero so imeli v carski Rusiji. Vsi kraji, katere smo obiskali, so bili že naprej obveščeni o našem prihodu (in to za cel teden naprej).« Tuje delavske delegacije uvidevajo vse one laži, s katerimi jih je obsipala boljševidska vlada.

Ti odlomki iz prvega poglavja znamenite knjige g. Dujé nam kažejo, da inozemci smejo v Rusiji le tisto videti, kar jim pokažejo boljševidi, in tisto slišati, kar jim povedo boljševidi.

Velikomestni žepni tatovi.

V nemškem glavnem mestu Berlin nastopa po gledaliških in kavarnah mož, kojega spretnost v razkazovanju posebnosti in znamenitosti iz moderne žepne tatvine vzbuja občo pozornost. Te dni je izšla v časopisju daljša razprava iz ust omenjenega. Natančno je zabeleženo, kako si je pridobil Berlinčan pretkanost na polju izmikanja. Igralec je zaupal za javnost to-le:

»Sem sin bančnega uradnika, kateremu je ukradel tat torbico z večjo denarno svoto. Tatvina je očeta čisto potrla. V obupu je objavil v berlinskem časopisu prošnjo, v kateri je prosil tatu, naj mu za božjo voljo vrne denar, ker sicer je uničen z družino vred. Cesar ni pričakoval nikdo, to se je zgodilo. Lepo oblečen gospod je potrkal nekega dne na duri našega stanovanja. Koj po vstopu je odkrito povedal, da prinaša očetu ukradeno svoto. Radi vrnitve je objela celo družino tolika radost, da je napravila mati bogato pojedino, katere se je udeležil usmiljeni tat. Oče se mu je zahvaljeval med solzami in razšla sta se z zagotovitvijo prijateljstva.

Opisani slučaj je podžgal mene, da sem se začel uriti ter vežbati v umetnosti velikomestne žepne tatvine. Izmikal sem za šalo domačim razne predmete in jih nato vračal. Da sem izurjen izmikač, me je o tem uveril naslednji slučaj: V gosto napolnjenem vagonu mi je ukradel prosluli žepni tat dozo za cigarete. Tatvino sem čutil. Pred izstopom iz vagona sem pofatil jaz dozo nazaj tako, da se tatu niti sanjaló ni, da sem v posesti svoje lastnine. Predno se je žepar izgubil, sem mu

ponudil iz doze cigareto. Dobro je razumel, s kom je imel opravka.

Posrečilo se mi je, da sem bil sprejet v organizacijo najbolj nevarnih in prebranih berlinskih žeparjev. Prijateljstvo s tatinsko bando mi je odprlo vrata v njih glavno shajališče v predmestju Berlina. Takoj sem imel priliko, videti na lastne oči, kako se vežbajo velikomestni uzmoviči glede spretnosti v tatvini. V sobi so imeli pupo (podobo) odraslega človeka. Pupa je bila napravljena kakor boljši človek. Žeparji so se urili na pupi v neopaženem izmikanju. Kakor hitro je segel kateri količ kaj nerodno v žep pupe, se je v njej oglasil zvonček. Meni se je posrečilo, da sem potegnil iz hlačnih žepov listnico s tako naglico ter rahlostjo, da zvonček ni zazvonil. Žel sem obče občudovanje najbolj proslulih berlinskih žeparjev. Od tedaj nastopam po gledaliških, kavarnah in večjih hotelih, kjer razkazujem radovednemu občinstvu za drago vstopnino vse najnovejše pridobitve ne baš lahkega polja tolikanj modernega velemestnega žeparstva.

Pri razpravi o žepni tatvini je treba pomniti, da se pojavljajo brihtni tatovi le na: trgih, tramvajskih križiščih, železnicah in po gledaliških garderobah. Tatu gre predvsem zato, da v trenutku izmika odvrne od nečednega dejanja pozornost. Izvežban žepar krađe z levico, z desnico pa zaposluje izbrano žrtev.

Ako bi hotel okraštiti koga na železnici, mu pokažem prav pod nos kako posebnost v časopisu. Medtem ko nagovorjeni preleti z očmi tiskane vrste, sem mu že izmaknil z levico denarnico ali uro, ki sta glavna predmeta žepne

tatvine. Hočem okraštiti boljšega tramvajskega potnika, mu vržem neopaženo pod njegove noge rokavico. Opozorim ga na morebitno izgubo. V trenutku poberem sam rokavico z desno roko in mu jo podržim v vsej postrežljivosti pred oči. Opozorjeni je vsled moje uljudnosti tako presenečen, da mu med ogledovanjem rokavice pofatim z levico denar, uro ali kar hočem.

Zopet drugi žeparji se zgrudijo v omedlevico pred boljšo osebo. V trenutkih, ko nič slabega sluteči dviga navidezno omedlelega, je že ob denar ali kak drug dragocenejši predmet.

Najbolj hvaležno torišče za žepne tatove so gledališke garderobe, kjer se po končani predstavi kar tare boljšega občinstva. Po garderobah nastopajo tatovi v dobro organiziranih skupinah. Ukradeni predmeti romajo z bliskovito naglico iz rok v roke, da je zabrisana sled za slučaj izsleditve.

Največja neprevidnost je, hraniti v večjem mestu denar v majhnem žepu na telovniku ali v žepu zadaj na hlačah.

Ker poseča premožnejše podeželsko ljudstvo ob času velesejmov, shodov, koncertov in gledaliških predstav večja mesta, bo dobro, ako si prečita in utisne v spomin zgorajne vrste o danes tolikanj pogostni žepni tatvini. Prebrisanim in izurjenim žeparjem pride policija redko na sled in radi tega je treba čuječe opreznosti napram tem neljubim tatinskim organizacijam.

Mož z dolgo brado.

Že nekaj let sem se vleče moda kratkih las in gladko obritega obraza. Pred dobrimi 30 leti je bil možki brez brki manj vreden. Dolgost brade so pa posebno cenili v srednjem veku.

V zgornjeavstrijskem mestu Braunau je je živel v sredini 16. stoletja mestni stotnik (Stadthauptmann) Hans Staininger. Imenovani je nosil 2.07 m dolgo brado. Radi brade je bil v izrednih časteh pri domačih meščanih, da, celo na najvišjem mestu so uživali tedaj možje izredno dolgih brad priznanje.

Ko je posetil Rudolf II. mesto Braunau, je dal pred prihodom pismo povelje, da mora biti v prvih vrstah njegovega slavnostnega spreveda bradati Staininger.

Zanimivo je dejstvo, da se je stotnik Staininger 28. februarja 1567 spodtaknil na lastni bradi, padel in se pri padcu poškodoval, da je radi tega umrl. Po smrti so mu dolgo brado odrezali in njegovi sorodniki so jo hranili kot dragocen spomin. Truplo bradača so pokopali v župni cerkvi v Braunau in pokojnemu postavili dostojen spomenik. Češčenje izredno dogle brade je bilo tako veliko, da je bilo najti v kamen vklesano podobo Stainingerja na vseh vratih mesta Braunau.

Leta 1806. je osvojil Braunau Napoleon. Tedaj so zvedeli za pokojnega stotnika Francoski. Po kamenitih ostan-

kih so izdelali podobe, ki so predstavljale bradača mestnega stotnika.

Knjigotržec iz mesta Augsburg je l. 1885. pustil natisniti več silk pokojnega Stainingerja, katere je drago prodajal radi brade, ki se je vlekla po tleh.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 7. septembra so pripeljali špeharji na 23 vozov 39 zaklanih svinj, 3 telice, 4 teleta in 1 ovco. Kmetje so pripeljali 12 vozov sadja, 18 vozov krompirja, 16 vozov čebule, 14 vozov zelja in kumarca, 10 vozov sena, 16 vozov ota-ve in 8 vozov slame. Svinjsko meso je bilo po 15—27.50, krompir 1—2, čebula 2—3, zelje 0.50 do 4, 1 kumarca 0.50—1.50 Din. Seno 70—100, otava 60—90, slama 50—60. Pšenica 2.25—2.50, ječmen 2, oves 1.50, koruza 2—2.50, ajda, proso 2.50—3, grah 10—12. 1 kokoš 35—45, par piščancev 30—60, raca 20—30, gos 60—70, domači zajec 10—50. Česen 10—12, kislo zelje 5, kislja repa 2. Gobe 1.50—2.50 Din. Jabolka 3 do 6, hruške 4—8, slive 2—7, breskve 14—20, grozdje 8—16 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12—16, surovo maslo 40 Din. Jajca 1.25—1.50, med 25—28 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na mariborski svinjski sejem 6. septembra je bilo pripeljanih 415 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 70—150 Din, 7—9 tednov 200 do 250, 3—4 mesece stari 300—400, 5—7 mesecev 450—620, 8—10 mesecev 700—840, 1 leto stari 1000—1400 Din. 1 kg žive teže 10—12.50, 1 kg mrtve teže 17—18 Din.

*

Gospodarska obvestila.

Tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 19., 20. in 21. septembra na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 9. do 12. in od 14. do 17. ure dnevno. Udeleženci(ke) plačajo za obrabo inventarja Din 10.— v šolsko blagajno. Udeležbo je prijaviti potom dopisnice najkasneje do 17. septembra ravnateljstvu šole.

Sadni sejem v Ljubljani. Glavni odbor Sadjarskega in vrtnarskega društva je sklenil v seji dne 1. septembra, da priredi od 19. do 24. oktobra tega leta s sodelovanjem velesejmske uprave velik sadni sejem, s katerim hoče predvsem pospeševati trgovino z namiznim sadjem, kakršnega prideluje Slovenija. Na sejem se bo sprejemalo samo trpežno, zimsko namizno sadje, ki mora biti zrelo, skrbno obrano, ločeno po sortah in izbrano po debelosti. Od vsake sorte, ki jo kdo hoče postaviti na sejem kot vzorec, bo treba poslati najmanj 25 kg (za 1 normalni zaboj) izbranih, enako debelih plodov, ki so brez vsake napake. Samo ob sebi je umevno, da se lahko pošlje od ene in iste sorte tudi sadja za več zabojev, torej 50, 75, 100 kg itd. Sadje bo poslali v navadnih zabojih, kakor jih kdo more dobiti, ali pa v sodih (n. pr. iz cementa), trdno vloženo v lesno volno ali kako drugo primerno snov. Na sejmišču se bo sadje prelo-žilo v normalne zaboje kakoršni so sedaj v svetovni sadni trgovini upelja-

ni. Obenem s pošiljko sadja je javiti društvu, koliko takega sadja, kakor je vzorec, ima dotični posestnik na prodaj. Vse na sejem poslano sadje bodo dobili lastniki plačano po kakovosti in takratnih cenah. Opozorjamo torej vse posestnike, ki imajo večje množine lepega namiznega sadja, zlasti zimskih jabolk na prodaj, dalje vse podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, zadruga in sploh vse, ki jim je uspešen razvoj in napredek naše sadne trgovine pri srcu, naj se do konca tega meseca prigrasijo, da se hočejo udeležiti te prireditve. V prigrasilu na navedejo, katero sadje (sorte) in kakšno množino hočejo postaviti na sadni sejem. Pri tej priliki nujno svarimo vse producente namiznega sadja, da se ne prenaagljijo s spravljanjem in s prodajo sadja, zlasti velja to za zimsko letošnja jabolka, in ne nasedajo raznim prekupcem, ki skušajo okoristiti se z letošnjo dobro letino v veliko škodo producenta. Pojasnila daje in prigrasila sprejema Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II. — Načelstvo.

Šmarje pri Jelšah. Dne 29. septembra priredi tukajšnja Sadjarska podružnica sadni ogled. Radi dobre sadne letine, ki je v našem okraju letos zelo dobra, je naša dolžnost, da naš božji blagoslov pokažemo ne samo domačinom, ampak tudi kupcem iz drugih krajev. Člani podružnice se vabijo, da prinesejo svoje sadje na razstavo že v petek, to je dne 27. septembra. Vsa nadaljnja obvestila dobijo v pisarni okrajnega zastopa. Razstavili bodo lahko le člani sadjarske podružnice, ako pa kdo želi razstaviti sadje in še ni član, lahko plača članarino pri okrajnem zastopu, potem lahko razstavi tudi svoje pridelke že pri tej razstavi. Dne 29. september naj bo naš praznik, ker se priredi prvikat sadni ogled. Vabljeni vsi Šmarčani in iz sosednjih občin, da bode obisk tem obilnejši. Takrat se bodo tudi vse vrste sadja poimensko opisovale. Pri otvoritvi bode poučno predavanje. Priskrbeli bomo za kratek čas tudi z godbo. Torej v nedeljo, dne 29. septembra vsi v Šmarje!

Šmarje pri Jelšah. Lepo vreme in vroči solnčni žarki ugodno uplivajo na jesenske pridelke, posebej še na zoreče grozdje, kate-rega je trsek tako obložen, da komaj drži. Po dolgih letih smo zopet pričakali toli zaže-lijeno prav dobro vinsko letino tako glade množine ali kvantitete kakor tudi glede kakovosti ali kvalitete. Grozdje je že zelo sladko, posebno Zlahtnina, portugalka in druge bolj zgodnje vrste. Žalibog, da so to prezgodaj spoznale naše kure, sršeni in ose. Zoper poslednja dva sladkosnedneža se nam je prav težko boriti in braniti, dočim bi bil pri količ- kaj dobri volji vinogradniških sosedov boj proti perutnini prav lahek. Prav enostavno jih je treba vsaj do končane trgatve pozapreti. Ljubi mejaši vinogradov in gospodarji, sto-rimo brezpogojno tako, ker vince bo sladko in teklo bo gladko, pa teče naj ne v kurji ampak v naš človeški želodec!

*

Občni zbor Kmet. družbe.

Slovenci smo mali narod, ki bi moral poznati vsaj na gospodarskem in obče koristnem polju skupnost. Nepotrebnost prepirljivost, razdvojenost in zagrizenost je bila vedno v škodo šir-šim slojem in pri Slovencih. — kmet-skemu stanu. Žalibog se je ravno pri maloštevilnem slovenskem narodu raz-cepčenost tako ugnezdila, da je sku-

pen nastop glede rešitve gospodarskih vprašanj nemogoča.

Važno skupno gospodarsko središče, ki bi naj družilo slovenskega kmeta, je Kmetijska družba, ki je društvo za pospeševanje kmetijstva. In ravno to skupno ognjišče kmetijstva — Kmetijska družba, je od prevrata do danes jabolko najbolj srditih prepirov. Vsa-koletni večkratni ostri nastopi med za-stopniki Kmetijske družbe izvirajo že nad deset let iz dejstva, ker gotovi go-spodje odklanjajo spremembo pravil iz sebičnih namenov. Zastarela le za biv-šo Kranjsko prirojena pravila dajejo oblast nad družbo v roke manjšini. Borba med »izbrano« vladajočo manj-šino in nesmiselno tlačeno ter zapo-stavljeno res kmetstvo večino je od pre-vrata do danes onemogočala uspešno delo družbe, ki je služila večkrat vse-mu drugemu, le prvi točki društvenih pravil ne, da bi pospeševala kmetij-stvo. Starejših, ostrih prepirov med za-stopniki Kmetijske družbe nočemo o-menjati. Spomniti hočemo naše kmet-ske čitatelje le na letošnjo sejo glav-nega odbora Kmetijske družbe dne 4. maja. Takrat se je prigrasilo za pristop k družbi 2500 novih članov. Ker je bil ta pristop neljub »gospodujoči manjši-ni«, ga je odklonila. Odklonitev brez podlage — le iz bojazni pred kmetstvo večino je rodila pritožbe in proteste od vseh strani.

Gospodje, ki so zavrnilli 2500 novih udov seve v resnici niso tako kratko-vidni, da bi ne vedeli, da brez agitacije ne bo 100 članov v Kmetijski družbi, kakršna je dandanes. Ravnotako bi brez agitacije dotični gg. ne bili danes odborniki Kmetijske družbe! Tisti, ki so z agitacijo pridobili letos toliko šte-vilo novih članov Kmetijski družbi, ka-terih članov gospoda od glavnega od-bora niso sprejeli, tisti spadajo v glavni odbor, ne pa ljudje, ki branijo kme-tu v Kmetijsko družbo. Tako je in nič drugače!

V četrtek, dne 5. septembra se je vr-šil v Ljubljani vsakoletni občni zbor družbe. Pri tej priliki je došlo do upra-vičenega protesta večine, ker je manj-šina zavrnila 2500 novopriglašanih čla-nov.

Da bo širša javnost razumela upra-vičenost protesta večine, povdarjamo dejstvo. V glavnem odboru sta se tekom letošnjega leta pojavili dve struji, ki se močno nasprotujeta glede stališča spre-jemanja novih priglašanih članov. Ve-čina glavnega odbora stoji na stališču, da je glavni odbor edini, ki je upravi-čen sprejemati člane, oziroma odkla-njati. Drugi del glavnega odbora, manj-šina, pa je mnenja, da glavni odbor si-cer sprejema po pravih člane in ima po pravih pravico, preiskati, če je pri-glašeneo tak, kakor zahteva § 4., to je, če je neomadeževan, samolasten kmet, ali je predsednik zadruga, ali kmetijski strokovnjak, če je priglašen ustno ali pismeno, direktno ali po podružnici. In če se ugotovi, da so vsi ti pogoji izpol-njeni, pravi poleg pravil že zdrava pa-met, da more postati član družbe in da glavni odbor ni upravičen, zaprati slo-venskemu kmetu pristopa k družbi.

Večina je naročila 4. maja letošnjega leta glavnemu odboru, naj sprejme vse novo priglašene ude. Vendar se v najkrajšem času preišče, v koliko so bili eni ali drugi prijavljeni brez vednosti, ali proti volji. Odklonijo naj se vsi tisti, ki ne odgovarjajo pogojem § 4. in pa tisti, ki so vpisani brez vednosti ali proti volji. Glavni odbor je odklonil predlog večine in radi tega postopanja je prišlo ob priliki občnega zbora dne 5. septembra do burnih nastopov. Da pa ne bi prišlo do spora, ki bi bil nepregledno škodljiv celotnemu slovenskemu kmetijstvu, je predlagal dr. Milavec pred prehodom k volitvam še enkrat sledeči predlog: »Novo prijavljeni člani se niso obravnavali v zmislu pravi in se je neopravičeno zabranil vstop v Kmetijsko družbo in pristop na ta občni zbor velikemu številu neomadeževanih kmetovalcev, nad 2500. Radi tega se točka 4. dnevnega reda, to je volitev članov glavnega odbora stavi z dnevnega reda in se skliče izredni občni zbor še v letošnjem letu, takoj, ko bo glavni odbor ugotovil, kateri novo priglašeni člani v zmislu § 4 niso usposobljeni za prave ude Kmetijske družbe, vse druge pa ima glavni odbor sprejeti.« Dosedanje predsednik družbe g. Sancin je prezrl goranji dr. Milavec predlog in dal na glasovanje zahtevo g. Petovarja, da se konča debata. Za predlog je glasovalo mnogo manj kot polovica delegatov, vendar je predsednik ugotovil, da je predlog sprejet. Še potruden se ni, da bi zahteval protiglasovanje in glasove preštel. Postopanje predsednika je izzvalo vihar ogorčenja in protestov.

Kljub burnemu ugovarjanju je pričel inž. Lah čitati poročilo glavnega odbora v letu 1928 in predložitev računov za leto 1928. Radi trušča ga ni nikdo slišal. G. Lah je prečital od dolgega poročila le dva stavka, predsednik pa je nato kratkoma izjavil, da je poročilo sprejeto. Vse — brez debate, brez glasovanja.

Predsednik je odredil prehod k volitvam, kojih izid je sledeči: Iz Kranjske je bilo prisotnih 217 delegatov. Od teh je glasovalo 148. Lista Trček je dobila 144 glasov. Lista Strcin. — Dr. Basaj 4 glasove. »Izvoljeni« so bili, za predsednika Franc Trček, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug, Ljubljana, Ivan Pucelj, Velike Lašče, Lovro Petovar, Ivanjkovi, Anton Globevnik, Ivan Ažman, Hraše pri Lescah. Iz Štajerske je bilo prisotnih 151 delegatov. Od teh je glasovalo 84 in sicer je dobila Kūharjeva lista 73 glasov, Brenčičeva lista 10, 1 glas je bil neveljaven. »Izvoljeni« so bili: Štefan Kūhar, Puconci, Andrej Žmavc, Maribor, Martin Rožman, Artiče. Večina je ugovarjala proti takim volitvam in v znak protesta zapustila zborovaje.

Proti opisanemu občnemu zboru se bo pritožila večina na pristojno mesto. V ožigled vednim sporom v Kmetijski družbi pa izjavljajo že danes delegati in člani iz Štajerske, da si bodo osnovali lastno Kmetijsko družbo za mariborsko oblast, kjer ne bo prostora za

strankarske prepire manjšinske gospode, ampak bo delala za prospeh kmetijstva res kmetska večina.

*

Čiščenje semen domače detelje.

Ker vemo, da le dobro seme daje dober plod, bi bila naša dolžnost, da bi se pobrigali, da bi imeli res le dobro seme doma in da bi le dobro seme sejali. Koliko pa je takih posestnikov pri nas, ki pridelajo dobro deteljno seme za seme? Mislim, da so prave bele vrane. Pogostoma je seme tako onesnaženo s plevelom, da spravijo več plevela na njivo ali na travnik, kakor pravega deteljnega semena.

Kaj je neki vzrok tega tako globoko vkoreninjenega zla? Navadno ni posestnikom niti znano, da se da seme izčistiti. Čestokrat pa bi radi seme čistili, pa ne vedo, kdo bi jim seme izčistil.

Zato je neobhodno potrebno, da ve vsak posestnik, da se da deteljno seme izčistiti na Oblastni kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru in sicer Vrbanova ulica št. 33. Čisti se pa lahko vsak dan razven nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Treba je prinesiti ali pripeljati seme. Komu je pa predaleč, ta lahko pošlje seme po železnici in dobi izčiščeno seme tudi po železnici vrnjeno. Pri tem ni treba nobenih vlog ali kolkov, pač pa je dobro, da se na dopisnici javi, kdaj se namerava priti čistiti seme, da si znal zavod pravočasno bolj urediti delo.

Do tu bi že vsak te pogoje sprejel, ampak kako in kaj s plačilom, bo vsak imel v mislih. S plačilom je tako, da se pravzaprav brezplačno čisti posestnikom. Gnati morajo sami le stroj, ali pa postaviti k stroju hlapca ali delavca. Oni ki pošiljajo seme po železnici, ti morajo plačati najetega dninarja, ki mora peljati seme iz kolodvora sem in izčiščeno seme na kolodvor, to pa že stane kakih 30 do 40 Din.

V ostalem plačujejo posestniki le vrednost 1% od prečiščenega semena, to je na primer če bi kdo prinesel v čiščenje 50 kg semena, ta bi moral plačati toliko kolikor je vredno pol kg deteljnega semena na trgu, recimo torej

Novo knjige.

»A njega ni...« je povest iz svetovne vojne. Pripovedovanje je tako mikavno, da čitateljica knjige ne bo odložila, preden je do konca ne prečita. (Vigred). Nabavite si jo! Stane nevezana samo 15 Din, vezana 22 Din (brez poštnine). Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru, v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju, v Katoliškem tiskovnem društvu v Ptuj in pri pisatelju Fr. Kolencu (kaplan, Murska Sobota).

Sadje v gospodinjstvu. Gotovo je, da je sadje eno najbolj zdravih hranil. Sadja imamo. Ali pa ga znajo naše gospodinje v redu spraviti in ohranjati ter prirediti za hrano? To mora vsaka gospodinja znati. Zato pa naročite knji-

10 Din. Oni, ki dajejo pa večje množine detelje v čiščenje, ti morajo plačati pol dinarja za vsako kilo pripeljanega semena. Ta denar, ki se tako steka v blagajno, služi za popravila pri stroju za male izdatke na primer za nova jermena. Če bi preostajalo kaj denarnih sredstev se bi kupila druga sita, na primer taka za čiščenje lucerne. Če bi pa zavod imel tudi končno sito za lucerno, tedaj bi se ustanovila taka postaja za čiščenje deteljnega semena kje drugod s temi denarnimi sredstvi in sicer tam, kjer se je izkazalo, da jo najbolj rabijo posestniki, ker so najbolj pogostoma prihajali na sedanjo, ki leži ob voznem križišču železnic. Kmečki denar bo potem prišel v dobro zopet kmetskemu ljudstvu.

Na nekaj pa nikakor ne smemo pozabiti, da morajo vsi odpadki in ves plevel ostati na zavodu, če tudi morda se kakemu posestniku in morda še bolj kaki posestnici škoda zdi. Odpadki in plevel ostanejo tukaj, ker semkaj spadajo. Dobro seme pa v roke posestnikom, da bodo imeli korist od našega čiščenja. — Inž. Henrik Mohorčič.

Reja goveje živine na Tiroskem. Tirolska je od narave pripravna in poklicana za živinorejo. Ona redi sivo-rjavo planinsko in čisto sivo gornjeinsko govedo v gornjeinski dolini in vseh obstranskih dolinah, v gornji spodnjeinski dolini in Lechski dolini. Pegasto živino (bernske pasme) v spodnjeinski dolini. Pincgavsko v okrajih Kitzbühl in Kufstein (izhodno od železniške proge Wörgl—Kufstein), kakor tudi v izhodni Tirolski. Zillerdolsko in Fux-živino v gornjem delu spodnjeinske doline. Daleč razprostrane rejne družbe, v posameznih rejnih okrajih združene v zadruge, skrbijo po skrbni preiskavi ob sprejetju in plemenskem vknjiženju, po vestnem plemenskem knjigovodstvu ter skrbni preizkušnji glede množine mleka, tako, da se vrši reja po modernih načelih. S tem je v zvezi stroga odredba, vsakoletno alpenje vse živine večinoma po planinah čez 2000 metrov, tako, da se ne morejo doseči rekordne številke glede množine mleka brez posebno tečne krme. Posamezne družbe beležijo letno povprečno 2400 do 2000 litrov mleka. Vsak kupec ve, da tirolska živina, nahajajoča se v še boljših razmerah, podane številke še daleč preseže. Septembra, oktobra in novembra se vršijo najbolj znameniti živinski sejmi, ki nudijo najlepšo priložnost za nakup prvovrstne plemenske in porabne živine. Opozorjamo na tozadevni inserat v oglasnem delu glede sejmškega seznama.

go, ki vas o tem pouči: **Sadje v gospodinjstvu.** Naroča se v **Tiskarni sv. Cirila v Mariboru** in stane Din 24 in poština.

R. Patè. Obljube Srca Jezusovega. Izdal in založil Glasnik presv. Srca Jezusovega, Ljubljana. 80 strani. Cena 8 Din; v dvobarvnem tisku 10 Din. Po pošti 1.50 Din več.

Organistovske zadeve.

Oblastni odbor mariborske oblasti je z dopisom od 10. oktobra opr. št. VC 2466/27 Društvu organistov javil, da se od plačevanja občinskih doklad k državni trošarini na bernsko vino oproščajo vsi duhovniki, organisti in cerkveniki, kateri dobivajo to vino kot del

njihove kongruje ali plače. Ker so pa finančni organi vkljub tej odločitvi še uradno pobirali občinske doklade k državnim trošarinam in je glede pobiranja teh dokladov bila zmešnjava, je »Zveza organistov za Slovenijo« pri obeh oblastnih odborih vložila prošnje, da se izda še enkrat enaka odredba glede pobiranja oblastnih in občinskih dokladov in se finančne organe o tem pouči. Bernsko vino naj ostane pod kontrolo. Če se vino proda, naj se izda za prevoz kontrolni list, trošarino pa naj plača dotični, ki je vino kupil in v tisti občini, kjer ga bo iztočil ali porabil, kakor je to vpeljavano pri vinskih trgovcih. Ko prejme Zveza organistov odgovor, bo to objavila v Slovenskem Gospodarju. Zato sedaj ta mesec in še oktobra pazno zasledujte društvena poročila.

Zveza organistov za Slovenijo ima svoj redni občni zbor dne 17. septembra ob pol 10. uri predpoldne v orlovski dvorani (hotel Beli vol) v Celju. Delegatje, kateri so bili svoječasno izvoljeni od obeh društev organistov, mariborskega in ljubljanskega, dobijo po-

sebna vabila. Vabijo pa se tudi drugi gg. organisti in prijatelji glasbe, da se tega občnega zbora udeležijo. Za vse udeležence občnega zbora »Zveze organistov« je dovoljena polovična vožnja. Vsak naj vzame na postaji, kjer vstopi, vozni listek do Celja, opremljen z mokrim žigom. V Celju potem tega listka ne sme oddati, ker se bo potem vsak s tem voznim listkom peljal brezplačno nazaj. Na občnem zboru dobi potrdilo, da se je občnega zbora res udeležil. Organisti, pokažite svojo stanovsko zavest in prihitite iz cele Slovenije dne 17. septembra na občni zbor Zveze v Celje.

Organisti, kateri članarine še niso poravnali, se še tem potom enkrat opominjajo, da isto poravnajo, sicer se bo ista prisilno iztirjala, kar bo povzročilo nepotrebne stroške. Ob enem se bodo dotični izključili iz društva.

Celje. Pouk na orlarski šole se prične v pondeljek, dne 16. septembra 1929. Na novo sprejeti naj prinesejo priporočilno pismo č. g. duhovnikov, da imajo čist posluš in lepo vedenje.

svetokriški kaplan g. Gašparič s svojim moškim zborom. Sodeluje operni pevec g. Neralič. Odmore izpolni vojaška godba. Po koncertu bomo lovili srečo. Lovci sreče od blizu in daleč na svidenje ob 15. uri.

Sv. Križ pri Slatini. Prijatelje petja in godbe vabimo na koncert, ki ga priredi društvo »Maribor« ob priliki posvečenja Društvenega doma 22. septembra ob 15. uri v prenovljenem domu. Sodeluje operni pevec g. Neralič in vojaška godba.

Gornja Ponikva pri Žalcu. V nedeljo dne 22. septembra obiščejo gornjeponkovski orlovski odsek bratje Orli in sestre Orlice iz celjskega orlovskega okrožja. Ker je imenovani odsek najbolj oddaljen od železniške postaje, je nekoliko že v hribih, torej tem bolj prilagoden kraj za svežo orlovsko organizacijo. Upamo, da prihitite bratje in sestre še pred zimo govo na gore v Ponikvo, da obiščete svojega pravega klicatelja Orla za Štajersko bivšega g. vikarja v Celju Ivana Gorišek, sedanjega svetnika župnika v Gornji Ponikvi, ki je ustanovil prvi orlovski odsek na Štajerskem v Celju, na katerem se je dosegel velik razmah po celi Savinjski dolini kakor tudi Šaleški. Da vam nekoliko olajšamo pot, so na razpolago gostom iz Celja na postaji Petrovče vozovi pri jutranjem vlaku in tudi iz Ponikve na povratek. Ob 10. uri sprejem gostov pred vasjo, nato obhod po vasi v župno cerkev, kjer bo cerkveni govor in sv. maša. Popoldne ob pol 3. uri javni telovadni nastop Orlov, Orlic in mladcev. Nastopi tudi orodna vrsta iz Celja na drogu in krogih. Prijatelji krščanske mladine, na veselo svidenje 22. septembra na Gornji Ponikvi. Bog živi!

Slovenska Krajina. Ali smo Vam res bratje? Razposlali smo srečke za našo loterijo. Prosimo odseke, da nam po možnosti vsaj do 25. septembra nakažejo denar za poslano, oziroma za že razprodane srečke. Prvi med odseki nam je plačal srečke odsek Dolnji Logatec. Vsa čast mu! Prosimo tudi vse druge, ki smo jim poslali srečke, da nam po možnosti čimprej nakažejo odgovarjajoči znesek. Kajti posebno pri nas velja: Kdor hitro da, dvakrat da. Iskreno prosimo vse skupaj, pomagajte nam. Pokažite nam sedaj ob desetletnici našega osvobođenja izpod tujega jarma, da ste nam res bratje. Vsem, ki ste nam že poslali denar, iskren Bog plačaj! Bog živi. — Odbor orlovskega odseka v Krogu.

Sv. Marjeta ob Pesnici ob 70-letnici svojega duhovnega očeta. Dne 15. septembra se pri nas vrši blagoslovitev od znotraj novo preurejene cerkve. Nad tri mesece je vsakdo tukaj lahko opazoval mravljično delavnega zlatarja, ki je našim oltarjem, prižnici, podobam, križem itd. vdihnil popolnoma novo in nenavadno krasno sliko. Smelo na primer lahko trdimo, da je naš glavni oltar v svoji sedanji veličastni formi in zlati opojnosti dika oltarjev vseh sosednjih cerkva. Že sedaj, ko še tiniti javnosti ni dovolj znano, prihajajo rado vedneži od blizu in daleč ter se divijo nad našo kakor iz škatljice vzeto, sveže krasno in snažno hišo božjo, ki dela zares čast zlatarju mojstru g. Zamudi. Prepričani pa smo, da že do sedaj kot vzorno urejena znana naša cerkev odsedaj še mnogo bolje in dalje zaslovela in vabimo vse potujoče, zlasti tudi Mariborčane, da si ogledajo ob priliki našo cerkev. A kdo je tista neusahljiva sila, ki tako vztrajno in požrtvovalno doprinaša to negovanje? Je to naš iskreno ljubljeni in vsečastiti g. župnik in duhovni svetnik g. Jernej Frangeš, ki letos obhaja svojo sedemdesetletnico. Te redne proslave visoke obletnice ni hotel prenesti na kako veseljšee, na kako družbene slavje, marveč na ono torišče, ki mu je vsa leta sem najdragocenejše, namreč na župno cerkev. Iz nje diha zdaj čila, zlata mladost, ki je pravi odsev še zlato-mladostnega čuvstvovanja in delovanja našega nad vse ljubljenelega gospoda župnika. To nedeljo, ko bomo blagoslovili našo hišo molitve in dragoceno novo zastavo mladeniške družbe, bomo v značaj naših najiskrenejših čestitk ob sedemdesetletnici sklenili roke proti nebu: Mili Stvarnik, ki si nas blagoslovil s poklonitvijo tako izbranega in neumorno delavnega dušnega pastirja, porosi nanj nov, osvežujoči blagoslov. Čuvaj in ohrani nam ga do in še mnogo dalje preko njegove zlate svete maše in to vedno med nami, njegovim preudano mu hvaležnimi župljani!

Rečica ob Savinji. Ljudska hranilnica in posojilnica v Rečici ob Savinji in Kmetijsko društvo v Rečici ob Savinji proslavljata v nedeljo dne 15. septembra 30 letnico svojega obstoja. Ob deseti uri predpoldne sv. maša za vse rajne člane obeh zadrug, ob 2. uri popoldne pa se vrši slavnosti občni zbor obeh zadrug na vrtu g. Antona Fürst, načelnika ljudske hranilnice in posojilnice. Na slavnostnem občnem zboru govori ustanovitelj obeh zadrug preč. g. Melhijor Zorko, župnik v Spodnji Polskavi, dr. Josip Basaj, ravnatelj Zadrugne zveze v Ljubljani, nadrevizor g. Vladimir Pušenjak in še drugi govorniki. Člani in vlagatelji obeh zadrug dobe spominsko knjižico, katera bo vsebovala zgodovino in razvoj zadrugništva v župniji Rečica ob Savinji ter program za bodoče zadrugno delo. Člani obeh zadrug, kakor tudi vlagatelji posojilnice naj v obilnem številu prisostvujejo temu pomembnemu slavju ter s tem pokažejo, da vejo ceniti zadrugno delo in zaslužne zadrugne delavce.

Maribor. Velike slovesnosti so se te dni vršile v Mariboru. V nedeljo, dne 8. septembra je bila slovesno otvorena avtomatična telefonska centrala na glavni pošti. Za trgovce in tudi vse druge, ki govorijo potom telefona s svojimi znanci in trgovskimi tovariši, je ta novost velikega pomena. Poprej si moral vedno poklicati gospodično na pošti, da ti je ona dala zvezo s tistim, s katerim si želel po žici govoriti. Ali tu so bile mnogokrat take sitnosti, da si zamanj čakal na zvezo in si raje z jezo djal telefonsko slušalo proč. Po novem pa se lahko govori na telefon, ne da bi se prej vprašalo uradnico na pošti, ampak si urediš sam telefon tako, da se oglasi dotični, s katerim hočeš govoriti, kar sam. Ob priliki otvoritve so se zbrali razni odličnjaki na gl. pošti.

NAŠA DRUŠTVA

Maribor. V procvitu za prosep organizacijskega dela Poselske zveze bodo služkinje na slovesen način obhajale god svoje zaščitnice sv. Notburge. V nedeljo 15. septembra zjutraj ob 5. uri imajo sv. mašo s skupnim sv. obhajilom in popoldne istega dne ob pol 5. uri pop. v Zadružni gospodarski banki uprizorijo krasno igro »Mučenica Jezusova, usmili se!«. Pred prireditvijo bode predavanje o preganjanju kristjanov. Tovarišice, ki se vam deli grenki kruh trpljenja in bolesti, vse brez izjeme se prijazno vabite, da se v obilnem številu udeležite zjutranje pobožnosti, k pristopu k evharistični mizi, kjer zadobite poguma in neustrahovitosti za trdo borbo življenjskega potovanja.

Sv. Križ nad Mariborom. V društvenih prostorih izobraževalnega društva pri Sv. Križu nad Mariborom prirede Kamničani 15. septembra ob 3. uri popoldne gledališko predstavo z »Dnevnikom«, veseloigra v dveh dejanjih in »Eno uro doktor«, burko v enem dejanju. Vse prijatelje dobre zabave vabimo.

Svečina. 15. septembra tega leta vabljeni prav iskreno vsi, od blizu in daleč v Svečino v grajski obširen nadkletni prostor. Kaj bo tam lepega? — Tukajšnje katoliško prosvetno društvo priredi na zgoraj omenjeni dan predavanje (g. Žebot) ki bo slično veselici. Nosi pa ime »Domovinski dan«, ker bodo vse točke sporeda patrijotičnega duha. Pridite gotovo vsi domači župljani, pa tudi drugi sosedje v obilnem številu, morda se opogumijo tudi bolj daljni. Pridite, da se ogrejemo za ljubezen do mile drage domovine in kulturnega napredka. Spored: 1. Pozdrav, 2. tambruraši, 3. pevski zbor, 4. igra, 5. deklamacija, 6. govor. Sodelujeta tamburaški in pevski zbor.

Slovenska Krajina — Črenšovci. Tukajšnji orlovski odsek bo priredil v nedeljo dne 15. septembra ob 15. uri veliko tombolo na prostem pred cerkvijo. Glavni dobitki so: moško kolo, slamoreznica in vreča moke. Zraven bo še 250 drugih lepih dobitkov. Srečolovci prav pristrčno vabljeni! Bog živi! — Odbor.

Sv. Križ na Slatini. Dne 22. septembra bo za svetokriško nadžupnijo dan radosti. Izpolnila se bo dolgoletna želja križevske mladine. Otvorili bomo lično prenovljen in znatno razširjen Društveni dom. S ponosom lahko gledajo na delo in žrtve vsi, ki so kakorkoli pomagali povečati dom. Ta dan nas počasti biviš

Čitate „Slov. Gospodarja“

Mestni župan dr. Juvan se je v imenu mesta zahvalil ministrstvu za važno pridobitev. — Isti dan so prišli v Maribor iz cele države tudi gozdarji in logarji ter lovci, ki so imeli svoja zborovanja. V Radvanju pa se vršijo že cel teden strelske tekme najboljših strelcev iz cele države. V občinskem svetu se je ustanovil poseben »tržni odsek«, ki bo imel nalogo, da kontrolira naše tržne razmere in tržne cene. — Za zasilna stanovanja v novih stanovanjskih hišah, ki jih gradi mestna občina v Magdalenskem predmestju, je vloženi ogromno število prošelj, znamenje, da je stanovanjska beda v mestu še vedno velika. Opozarjamo, da se bodo ta stanovanja podeljevala samo osebam oziroma družinam iz mesta. Ako bi se dajala stanovanja v mestnih hišah tudi tujim, ki v okoliških občinah ne morejo dobiti stanovanja, potem ne bo nič boljše. — V zadnjem času pridejo hiša za hišo na dražbo. Nedavno je bila na dražbi prodana hiša z gostilno zraven Cirilova tiskarne. Te dni pa je bila licitacija Seršenove trgovske hiše na Koroški cesti. Cene hišam in posestvom so letos precej poskočile.

St. Janž pri Dravogradu. Malokdaj se oglasi mi Šentjanžani iz našega kota. Kot drugod, tako tudi pri nas se dogajajo vesele in zanimive stvari. Dne 1. septembra tega leta smo obhajali drugo lepo nedeljo, popoldne istega dne se je vršila velika tombola združena z veselico našega vrlega gasilnega društva na vrtu g. Gorše. Pri nas je praznovala naša kmečka mladina, to so naši Orih in Orlice, pomemben dan, namreč koroško orlovsko okrožje je imelo svojo prireditev. Sedaj nameravajo graditi orlovski dom, v ta namen je izšla bogata loterija, ki pod vodstvom br. načelnika prav dobro deluje. Da bi se ljudje zavedali, kakšen namen gre to delo, bi pridno kupovali srečke, ki se bodo žrebale dne 25. marca 1933.

St. Petar pri Mariboru. V nedeljo, dne 1. septembra je po dolgem bolehanju pa vendar nenadoma umrla Slaček Genovefa, posestnica v Hrenci na Šlikovi domačiji. Umrla je bila stara leta 1918 umrlega malonedeljskega g. kaplana Šlika. Rajna je bila nad vse skrbna in ljubeča mati, gostoljubna in prijazna napram vsem. Ne le domači, temveč vsa župnija žaluje za rajno, zlasti pa reveži, katerim je bila prava mati. K večnemu počitku na Gorco je v spremstvu treh duhovnikov sprejelo rajno veliko število Šentpeterčanov ter skazalo vzgledni krščanski ženi zadnjo čast in ljubav. — Kakor je Slovenski Gospodar že poročal, je bila prejšnjo sredo blagoslovljena kapelica M. B. na Metavskem hribu. Ob tej priliki se je vršila tudi posvetitev Fluharjeve družine presv. Srcu Jezusovemu in blagoslovitve povečane in prenovljene hiše. Bil je to zares lep družinski praznik Fluharjeve družine, vesel za vse, ki so slavnosti pristostvovali in gostoljubnost Fluharjeve družine uživali. Ob tej priliki se je nabralo na pobudo mladega in za vse dobro vnetega kaplana g. Rihterja za šentpeterskega Orla 230 dinarjev. — Imamo dvoje prosvetnih društev in sicer »Skalac«, koje je bilo ustanovljeno pred 25 leti in iz katerega so izšli najboljši šentpeterske moške. »Gorca« pa se je ustanovila še le pred par leti. Zadnje časi ni od enega ali drugega veliko slišati. Zlasti društvo »Skalac« bi se naj malo predramilo. Bo treba malo groma in treska, da se bo »Skalac« oživila. Ker se bo pa v kratkem itak vršil občni zbor, pa se bodo šentpeterčani že malo zagnali in pričeli tudi na prosvetnem polju orati. — Žalosten pojav — spori med gospodarji in viničarji — se letos zelo pogosto ponavljajo. Saj skoraj ni tedna, da bi ne imela opravka viničarska komisija.

Marenberg. Veliko se je v zadnjih desetih letih govorilo, zabavljalo, padale so poniževalne, žaljive opazke glede cerkve sv. Janeza. Nepomuka pri Marenbergu. Boljše je malo govoriti, a mnogo misliti. Na angelsko nedeljo, dne 1. septembra, se je mudil na Ra-

delju g. profesor Fr. Baš iz Maribora, vrli Savinčan, in so se pri tej priložnosti storili velikopotezni sklepi v načrtu prenovitve tega zgodovinskega spomenika. Leta 1910 je bila tukaj komisija iz Gradca; zunanja prenovitev cerkve se je cenila 20.000 K, k temu bi prispeval štajerski deželni konservatorij (urad za ohranitev spomenikov) 9400 K, ostalo naj bi plačala okolica; material za streho bi prišel po železnici, vožnja od postaje in drugo brezplačno. Ugodna prilika se je zamudila, prišla je vojna, vzela krasne zvonove, s prevratom je došlo pomanjkanje, okoliški posestniki sami ne morejo cerkve prenoviti, razen sv. Janeza so v Marenbergu še štiri cerkve, vse velike. G. profesor se je z vso vnemo zavzel za ohranitev te velike zgodovinske stavbe, ki je edina te vrste na Spodnjem Štajerskem, zagotovljena je državna podpora, in čim se nakaže potrebna vsota, dobi sv. Janez zaljše lice, lepšo obleko na zunaj, znotraj se prenovi in olepša, ko bodo boljše časi, kar se sme po tolikih letih trpljenja in razočaranja vendarle upati. To poročilo bodi javnosti in obvestilo.

Sv. Trojica v Slov. gor. Črna smrt ne izbira in ne gleda na to, ali bo povzročila nekje neutolažljivo žalost in bridkost. Temu smo bili priča zadnji čas dvakrat v naši fari. Pred nekaj časom je tu v Zg. Porčiču umrl dober gospodar, zvest mož svoji ženi in preskrben oče svojim nedorastlim otrokom Jožef Vračko. Že v vojski si je nakopal kal bolezni, ki se je nato spremenila v jetiko, ki je zlasti zadnja tri leta glodala na njegovem zdravju in življenju, dokler ga ni spravila pod grudo. Počivaj v miru, naš dobri faran in prosil v nebesih za svojo dobro ženo in otroke! — Komaj je zasula sveža prst tega dobrega farana, že so se znova oglasili mrtvaški zvonovi in označili naši fari tužno vest, da je kruta smrt s svojo neusmiljeno roko ugrabila ugledni Škofovi družini v Oseku njihovo ljubljeno hčerko Tončko v njeni najlepši dekliški dobi. Lotila se je pred letom trdovratna vodenika, ki je rahljala in rušila njeno mlado življenje, dokler je ni spravila v prezgodnji grob. Dobri Tončki želimo sveti mir nad zvezdami, Škofovi družini pa naše iskreno sožalje!

Osek pri Sv. Trojici v Slov. gor. Zopet nas je opomnila smrt, kako minljivo je vse na tem svetu, ko nas je zapustila dne 29. avgusta Škofova Tonika, edina hči Martina in Elizabete Škof, posestnika v Oseku, stara komaj 23 let. Zavrtna bolezen bolezen vnetje ledvic, katero je premagala trikrat jo je četrtočkrat vrgla na mrtvaški oder. Vdano je prenašala silne muke v bolezni ter tako upamo si zaslužila večno krono v nebesih. Potrta starša naj tolaži zavest, da brez božje volje se ne zgodi ničesar, zato se udajmo volji Tistega, ki ima usodo našega življenja v rokah. Pogreb v nedeljo, dne 1. septembra, ravno na Angelsko nedeljo je pričal, kako priljubljena je bila pokojna pri vseh. Krasen govor, ki ga je imel preč. g. gvardijan, je presunil vse pričujoče. Naj bi bil glasen opomin mladini, kaj je človek na svetu, danes zdrav, vesel, čez nekaj dni mrlič. Počivaj v miru nepozabna nam Tonika ter na svidenje nad zvezdami.

Sv. Ana v Slov. gor. V noči od 14. do 15. avgusta tega leta so vdrli skozi okno neznan vlomilci pri posestniku in tobačnemu trafikantu Francu in Katarini Šiško na Dražnem vrhu št. 36 in odnesli tobaka in denarja v vrednosti za 1400 Din. Zraven še dve moški in 10 ženskih oblek, posteljne prte, naglavne in žepne robe, šest svilenih rut in vsa perilo, eno srebrno uro, vsa posestna pisma in tobačno knjižico. Okradeni so ti ljudje tako, da nimajo sedaj ničesar obleči. Škoda znaša skupno okrog 10.000 Din. Opominja in naproša se vse tobačne trafike, da ne dajo nikomur na zgoraj omenjeni naslov tobaka, ker je knjižica ukradena, ampak naj se ga naznani orožnikom. Naproša se tudi občinstvo, ako bi morda kje zapazili sumljive ljudi, ki bi prodajali zgoraj omenjeno blago, da ne dajo takoj naznanijo potom županstva žandarmerijski postaji v Gornji

Čmurek ali pa kateri bližnji žandarmerijski postaji.

Kajdina. (Odlikovanje.) Z ukazom Nj. Vel. kralja Aleksandra je odlikovan za državljanske zasluge z zlato kolajno g. župan Fric Irigolič v Sodincih. V splošni blagor delujočemu županu čestitamo!

Polenšak pri Ptuj. Zadnji ponedeljek ob polnoči nas je iz prav sladkega spanja prebudil mogočen glas našega velikega zvonov, v tiho noč širom naše župnije klicajoč: Gori, gori. Z velikim plamenom je bil objet dom F. Bohinca na Kamensaku. Cel objekt lesen s slamo krit je na mah postal žrtev ognja ter do tal pogorel. Lastnik si je mogel rešiti le golo življenje, vse drugo pa je postalo pepel in praš. Le tako, na srečo mirni noči, se imajo bližnji sosedi zahvaliti, da se ni ogenj razširil na njih postopja, ki so večinoma vsa s slamo krita. Niti misliti ni bilo, da bi ogenj omejili, ko vsled suše po bregovih že itak primanjkuje vode. Kako pa je ogenj nastal, je še do sedaj nerazjasnjeno. — Dolge tedne in že mesece je minulo, odkar nismo imeli nobenega mrliča. Mislili smo, da je smrt že celo pozabila na nas. V sveži grob smo položili 80 let staro Marjeto Sešerko, katera je skozi vse življenje služila le Bogu. Ostala je neomožena, pridna in pobožna ter tiha je svoja leta prečula le v molitvi. Opravljala je v vojnih letih tudi službo cerkvene molitke. Dokler je še mogla rajna količkaj hoditi, je vsaki dan prihajala k službi božji ter redno pristopala k mizi Gospodovi. Rajna Marjeta, uživaj večno plačilo pri Bogu!

Slovenska Krajina. Zadnji dnevi so polni dogodkov, ki so tako pestri, da človek ne ve, s katerim bi začel. — Življenja se je naveličal I. Benko iz Gerlinec. Radi tatvine se je nahajal v preiskovalnem zaporu v Murski Soboti. Nekoga jutra so ga našli obešenega. Na križe v oknu je pritrdil pas in se je nanj obesil. — Pretekli teden sta se zgodili v Murski Soboti tekem enega dne dve nesreči. Eva Krčmar je na stopnicah tako nesrečno padla, da si je razbila nosno kost, čelo in je zadobila še druge poškodbe. Po noči istega dne pa je zadel tovorni avto v voz, ki je bil obložen z lesom. Na vozu sta sedela Jožef Zelko in njegova žena. Ta je odskočila in je dobila le lažje poškodbe, mož pa je padel pod voz. Les se je zvrnil nanj in mu je zlomil levo nogo, na desni pa mu je iztrgal velik kos mesa. Sedaj leži v bolnici. — V nedeljo, dne 1. septembra je bilo v Bogojini prošenje. Ob tej priliki je prišlo v neki gostilni do pretepa. Enemu fantu so prebodli nos in mu razmesarili lice. Čevljar Fr. Štefan pa je dobil na hrbtu in nogi težke rane in je vprašanje, ali ostane pri življenju. Glavni junak je bil vojak Ošljaj, ki je bil na dopustu. Orožniki so ga takoj naslednjega dne odpemili na komando, kjer gotovo ne bo ušel zasluženi kazni. — Od žalosti je umrl v Nedelici neki 20 letni fant. Starši so ga skregali in to si je tako gnal k srcu, da je zbolel in čez nekaj dni umrl. — Pretekli teden je izbruhnil v Kupšincih pri posestniku Nemcu požar. Povzročili so ga otroci. Večje katastrofe ni bilo, ker so kmalu prihitali na kraj nesreče požarniki iz Ragdone. — Nagle smrti je umrl v Gomilicah posestnik Franc Gjuran. Naenkrat mu je prišlo slabo in čez kake pol ure nato je bil mrtev.

Vitanje. Kako mala ter neznatna in vendar kako drago pride pomoč pri delu s stroji kaže sledeči žalostni slučaj, ki se je dogodil pri Skoku v Breznu. Tam so pretekli ponedeljek zjutraj mlatili s strojem, kateri se je vrtel s pomočjo gepelna. Okoli stroja si je dal opraviti tudi osemletni Karlek. Fant je prišel preblizu, naenkrat ga je zgrabil strojni jermen za obleko, ga zavrtel s strašno naglico in mu desno roko malo pod ramo skoro popolnoma odtrgal. Ponesrečenca so prenesli v Vitanje, kjer mu je zdravnik odzvel roko, potem so ga prepežljali v bolnico v Celje. Vse pomiluje ubogega dečka. Svarilen zgled; ne puščajte otrok k tako nevarnemu delu!

ZA RAZVEDRILO

»Ali je vdova Žabarjeva res tako srčno dobra žena?« — »Zares; je že tri mese zveličala.«

Odvetniki znajo. K nekemu odvetniku pride krčmar in vpraša: »Prosim, povejte mi, ali mora lastnik psa plačati škodo, ki jo je pes povzročil s tem, da je raztrgal meni lepo gos?« — Odvetnik: »Seveda!« — Krčmar: »Koliko pa smem računati?« — Odvetnik: »100 Din.« — Krčmar: »Prosim, da bi mi plačali, ker je bil to vaš pes!« — Odvetnik je mirno plačal, a drugi dan je krčmar dobil račun: »Za včerajšnji razgovor 300 Din!«

Razdeljeno delo. Zdravnik bolniku: »Zelo Vas mučita vročina in huda žejja. Temu bode treba vsekakor pomagati.« — Bolnik: »Gospod doktor, Vi se lotite vročine, žejjo bom že jaz sam odpravil!«

Čudna potnika. Nedavno sta se pripeljali po železnici v živinskem vagonu v posebnem zavoju v Trst dve goski. Na zaboju je visela tablica z napisom: »Cenjeni gospod! Midve sve iz vasi blizu Prage ter potujeve v Trst. Prosive, vlijte nama nekoliko vode v korito, ker sve žejni! — — Hvala lepa!«

Ljubezen do materinega jezika. Ariosto, slavni italijanski pesnik, je bil temeljito vešč latinščine, a prežet ljubezni do svojega naroda in materinega jezika. Pisal je svoje pesmi le v italijanščini. Kardinal Bembo ga je nagovarjal, da bi pesnil v latinskem jeziku, povdarjajoč, da si z latinščino pridobi več slave, kajti latinščina je mnogo bolj razširjena in v svetih spisih vseobča. Ariosto mu je odgovoril: »Hočem biti rajše prvi med pesniki italijanskimi, kakor drugi med pisatelji latinskimi.«

Berač po hišah — ne po postavah. Pred sodnijo je stal berač radi prosjačenja. Sodnik mu reče: »Ali ne veste, da se po naših postavah ne sme beračiti?« — Berač: »Saj jaz ne beračim po

vaših postavah, temveč le po kmetskih hišah!«

Profesor K. je šel na sprehod. V svoji raztresenosti je posadil na glavo klubuk svoje žene. Ko je šel skoze neko vas, so se mu vsi smejali. Ko je videl, kako so vsi veseli, si je mislil: »Kakšen vpliv ima vendar prvi spomladanski dan na razpoloženje! Vsi ljudje kažejo prijazne obraze — smejijo se, radujejo!«

Najboljše uspavalno sredstvo. Pred sodnikom je stal delavec, češ, da je apotekarju ukradel posteljo. Sodnik: »Zakaj ste mu ukradli posteljo?« Obtoženec: »Zdravnik mi je rekel, ker je moja žena bolna, naj grem k apotekarju in naj vzamem sredstvo za spanje, sem pa vzel njegovo posteljo!«

Razočaranje. Mlada žena uide svojemu možu. Kmalu pa ji je žal in se vrne baš v času, ko moža ni bilo doma. Na stajenju opazi polno cvetic. »Moj mož je gotovo vedel, da se bom vrnila!« nagovori služkinjo. — »O ne,« odgovori ta, »cvetlice so mu poslali prijatelji, čim so zvedeli, da ste pobegnili!«

Listnica uredništva.

Cirkovce. Loterijske številke so inserat. Lot. številke objavljamo le od novih društvenih domov, ne moremo jih pa zastopati od vsakega gasilnega društva. Povrh pa je objavilo Vaše društvo številke že v »Domovini«. Poročil o orlovskih okrožnih prireditvah in posebno njih kritike ne moremo objavljati. Povrh pa je poročilo iz Šmartna ob Dreti staro, da že ni več res!

MALA OZNANILA

Za jesen in zimo novodošlo oblačilno blago, štofi vse vrste, porhati, sviterji velika izbira. Oglejte si zalogo v trgovini **Fr. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.** Nakup jajc, masla, putra, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. Zamenjava pšenice za prvovrstno moko. 1118

Viničar se sprejme s 3-4 delavskimi močmi. Josip Elšnik, Sv. Peter pri Mariboru. 1131

Proda se krasno posestvo 12 oralov v bližini Maribora. Naslov v upravi lista. 1132

Dva mlajša dijaka se sprejmeta poceni na hrano in stanovanje. Klavir, Dopisi: Polše, Maribor, Praprotnikova ul. 32. 1123

Sprejem dijaka na stanovanje in celo hrano, separaten vhod, luč prosta. — Lovce, Maribor, Glavni trg 4. 1117

Dijakinja se sprejme na stanovanje z vso oskrbo, dobra meščanska hrana, cene zmerne. — Maribor, Glavni trg 4/I. 1121

Dva čevljarska učenca takoj sprejme Franc Tkalec, čevljarski mojster, Veržej pri Ljutomeru. 1106

Vajenca za čevljarsko obrt sprejme takoj. — Hrana in stanovanje v hiši. Anton Bolko, čevljar, Zgornja Polskava. 1124

Iščem službo za oženjenega majerja z dobrimi spričevali in 13 letnim fantom. Naslov Martin Jurgec, Grmovje, Žalec. 1108

Sprejem takoj eno priletno žensko, ki je do smrti preskrbljena. Jančič Jurij, Maribor, Jezdarska ulica 5. 1128

Majerja s štirimi delavskimi močmi sprejme uprava veleposestva Ornig, Št. Janž na Drav. polju. 1125

Izurjen viničar s 4-5 delavskimi močmi se sprejme. Najljubše iz bistriškega ali konjiškega okraja. Naslov v upravi lista. 1127

Pekarna se da v najem. Naslov v upravi Slov. Gospodarja. 1126

Lepo posestvo 32 oralov zemljišča, njive, travniki, gozd, mlin, stalna vodna moč, četrt ure od železniške postaje oddaljeno v ravnini, pripravno za živinorejo. Cena s premičninami vred **325.000 Din** vključeno posojilo znesek **80.000 Din** lahko kupec prevzame. Pojasnila daje Ivan Guzej, župan v Št. Janžu, pošta Meža pri Dravogradu. 1130

Prodajam lepo posestvo oddaljeno četrt ure od postaje Šmarje pri Jelšah, obstoječe iz hiše s štirimi sobami, dveh kleti, gospodarskega poslopja, njive, travniki obsajeni z 250 sadnimi drevesi in dveh gozdov mešanega lesa. Posestvo meri 60.200 m². Kupcu je na razpolago tudi ves inventar. Pojasnila daje Slavko Lampreht, Beograd, Hercog Stepana ulica 4. 1116

Lepo posestvo z dobrim vinogradom skupaj 17 oralov; čebelarstvo, žganjarija se skupaj s trgovino proda. Več pove g. Krois, Maribor, Koroška cesta 18. 1126

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

»Razumeli!« so vzklikali vsi kakor z enim glasom.

Nato so skrbno sestavljali zapisnik vseh osebnosti, ki bi jih bilo treba povabiti na sestanek, moške in ženske, plemenitaše in meščane iz Caena in iz bližnje okolice, ljudi, ki so bili z nami goreči royalisti, ki se ne bi bili zbal javno nastopiti zoper plebejskega vsiljivca s Korzike, ki so vsi tudi vedeli za zaroto in smatrali drzni atentat za zaslužno patriotično delo.

Večina njih je bila že dolgo na sumu veleizdajstva, pa previdni in pretkani ljudje so bili, nič se jim ni moglo dokazati. Delali so skrito, za kulisami, in pošiljali v ogenj svoje pomočnike, chouane, Sivo glavo, Belega kljuna in druge. Ti so opravljali umazane posle, tatvine, rope in umore, sami pa so spletkarili in kovarili v temi.

Pozno po polnoči se je družba razšla. Livardot je šel prvi. Dal jim je svoja naročila in vedel je, da bodo ubogali.

»Ves dan me ne bode videli,« jim je pravil, ko se je poslavljajal. »Predobro sem znan po mestu, da bi se smel javno pokazati. O mraku se najdemo tukaj. Naše geslo pa naj bo isto ko nočoj: »Strahotna nočna ptica se oglašja«, in »Divja gos prihaja s peresom v kljunu.«

Nisem ga še pozabil!« se je veselo nasmejal in chouani so se mu kruto režali.

4.

Cesarjev obisk je dvignil Caen v silnem navdušenju.

Ulice, ki so peljale proti Les Acacias, so bile ves dan polne ljudstva, ki ni obrnilo oči od oken, za katerimi je stanoval Napoleon. Mesto samo je bilo vse v zastavah in je odmevalo od vzklikov in pozdravov. Zvečer se je razvila za Starim gradom severne od mesta šumna ljudska veselica, svečani sprejem in večerja, ki jo je priredil vojvoda Gisors v Les Acacias odličnim osebnostim mesta in dežele, pa je bil vrhunec vsega in najslajnejši dogodek, ki so ga v Caenu vobče pomnili. Od daleč so prišli povabljeni, mesto je bilo polno tujcev. Takih dni še ni doživel Caen.

Hmeljarsivo nese, e samo osem, ki za
kmetjari in hmelj pro-
daj. Kupite zalo knjigo HMEJLJARSTVO! Stane Din 50, vezana
Din 60. Dobl se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

171

Plijuča! Plijučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina. Sprejema bolne! 1082

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane

2 Din

Učenca, močnega z dobrimi spričevali sprejme Karl Verglez, mesar, Račje. 1110

Viničar 4-5 del. moči (dva moška) se sprejme. Fontana, Rošpah, Maribor. 1122

434

965

Ne premišljuje

če potrebujete obleko, ampak zahtevajte še danes od veletrgovine STERMECKI nove vzorce, kjer boste našli ogromno izbiro sukna, ševjota in kamgarna za moške obleke, krasnega in modernoga blaga za damske plašče, svile, žameta, parhenta, platna in razne druge manufakture za obleke in perilo. Naročila čez Din 500 pošilja se prosto poštne. Novi ilustrirani ceniki z več tisoč slikami se pošlje vsakemu zastoj in prosto.

Veletrgovina R. STERMECKI, CELJE štev. 24, Slovenija.

„Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah.

Mala oznanila

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znanaka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO.

Zasluzek!

Prodajalce posnemalnikov iščemo proti dobri pleči. Javiti se „Tehna družbi“ Ljubljana. Mestni trg 25/I. 1038

Gonilni jermeni iz najboljšega usnja za tovarne, mlatilnice, mline in žage ima v zalogi v vseh širinah in po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13. 988

Trgovskega vajenca iz poštene hiše z dobro šolsko izobrazbo, zdrav, krepek, sprejme Jos. Farkaš, trgovec z mešanim blagom v Sv. Juriju ob Ščavnici. Hrana in stanovanje v hiši. 1064

Majer in viničar se sprejme. — Marija Pelc, Pesnica. 1113

Lepo posestvo, Rošpoh 20, pošta Pesnica, polovica na prodaj. Vpraša se tam. 986

Novčki in torbe za potovanja, šolske torbice, ročne torbice, listnice, denarnice, nahrbtniki, gamaše itd. ima v veliki izbiri in po najnižji ceni Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 987

Majer in viničar z dvema ali štirimi delavskimi močmi išče službo s 1. novembrom. Naslov v upravi lista. 1083

Viničar s tremi delavskimi močmi se sprejme in stanovanje se odda zakonskim za karžena pomaga pri poljedelstvu. — Maribor, Gosposka ulica 46/II, vrata 6. 1112

Sprejem učenca iz boljše hiše, Franjo Golob krojač, Zg. Voličina, Sv. Lenart v Slov. gor. 1111

Krasno posestvo, orondirano, 8 oralov, 20 minut od Ptuja, enonadstropna hiša se prodaja. Šegula, Mestni vrh, Ptuj. 1069

Kupim mali vinograd v bližini Slov. Bistrice v obsegu do poldruga oral, novejši nasad. Poleg vno grada je lahko nekaj sadonosnika in kaka njivica, ter preprosta hišica. Vsega skupaj naj ne bo čez 3 do 4 orale. Ponudbe na upravo Slov. Gospodarja.

Kilometer dolga vrsta kočij se je na večer vila iz mesta h gradu, vse polno ljudstva je stalo ob cesti, v kljub mrazu so vzdrževali cele ure, da bi videli sijajne livreje, razkošne vozove in plemenite konje. Pravi naval je bil krog gradu.

Le predmestna židovska ulica je bila prazna, temna in tiha. Večinoma so stale tam same stare, pol razpadle hiše, njihovi lastniki so zapustili Francijo že pred mnogimi leti.

Le ena hiša je kazala znake življenja. Slabotna luč je sijala skozi špranje polomljenih oknic in če bi bil kdo stal na straži, bi bil opazil, da so od časa do časa prihajale temne, do nosu v obilne površnike zavite postave po ulici in se zmuznile skozi nizka vrata v hišo.

Pa nihče ni stal v židovski ulici na straži. Vojaštvo in policija sta bili zaposleni v gradu in okolici, da čuvata dragoceno življenje vladarjevo.

Slovesnosti so trajale daleč čez polnoč. Ob dveh zjutraj je poslednja kočija oddrdrala in glavna vrata so se zaprla za poslednjimi gosti. Pa še celo uro so postopale radovedne množice po cesti in krog grajskega zidu, ljudje so bili vsi srečni, da so videli vsaj razsvetljena okna, za katerimi je prebival Napoleon, in veselilo jih je,

ko so videli, kako jim zaupa, niti straž ni dal postaviti!

Šele ob treh so se meščani Caena spravili spat, ob pol štirih so bile vse ceste krog gradu že tihe in prazne, luči po mestu so ugasnile, le grad je še bil razsvetljen, pa najbrž je že tudi tam vse leglo k počitku.

In tedaj je pretresel tiho, spečo noč strašen grom, okna so popokala, dimniki so se sesuli po mestu in okolici na kilometer daleč. In nato je deževalo kamenje, les in opeka iz neba, kosi zidov so padali na mestne strehe, jih polomili in naredili mnogo škode. Človeških žrtev na srečo ni bilo.

Ljudje so planili iz postelj in hiš, smrtnobledih lic in trepetajočih usten, šepetaje so govorili strašne besede:

»Les Acacias —! Cesar —! O Bog!»

V par minutah je bilo vojaštvo na nogah. Nebo je strahotno žarelo, silni plameni so švigali proti nebu med drevjem, ki je obdajalo grad. Ulice so bile na mah polne, ljudje za silo oblečeni so hiteli vsi v eno smer, vsem na čelu stotnija pešcev, eskadron konjice in mestna požarna bramba z lestvami, brizgalnami, cevmi in čebri. Zmešnjava je bila splošna, mestna policija se je

Izšel je I. in II. zvezek!

Res niste še naročili!

Karl Mayjeve knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Scherbaum^{oo} kruh je najboljši in zdrav!

626

Ako je perilo še tako zamazano

zadobi snežno belino, ako se za pranje uporablja res dobro milo. — Na stotisoče gospodinj danes pere s

1008

pravim terpentinovim milom „GAZELA“

kajti overila so se, da je to neprekosljivo in za vsako gospodinjstvo neobhodno potrebno.

Razglas.

Dne 27. septembra 1929 ob 10. uri vrši se pri podpisnem sodišču prostovoljna dražba posestva vl. št. 28. k. o. Rogoznica, ki je cenjeno na 19.000 Din. Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri tem sodišču. 1119

Okrajno sodišče pri Sv. Lenartu v Slov. gor., odd. I., dne 4. septemb. 1929.

Podpisana obžalujem žalivke, ki sem jih izrekla gđeni Š. F. in jih preklicujem. P. R. 1103

100 oken 60/100 in nekaj hišnih vrat v najboljšem stanju ima na prodaj A. Birgmayer, Meljski dvor, Maribor. 1102

Kupim staro zlato in srebro kakor tudi zlat in srebrn denar. Ignac Jan, urar, Maribor, Grajski trg 4. Na prodaj tudi dobro ohranjen Singerjev šivalni stroj (Ringschiff). 1102

Kobilu oziroma konja za koleselj in lahko težo, neustrašjivega, lahke oziroma križane pasme do 10 let starega kupim. Ponudbe s cenno. F. Zorko, Gočova 6, p. Sv. Lenart v Sl. gor. 1100

Kompanjona iščem za povečanje mizarstva in trgovine pohištva in po mogočnosti uvedbe lesne trgovine. Ekstistenca zagotovljena, s potrebnim kapitalom lahko nastopi tudi ženska oseba takoj. Naslov v upravi Slovenskega Gospodarja. 1094

Dekle za domača in poljska dela sprejma takoj Ana Skaza, Krčevina pri Ptuj. 1098

Posestvo čez 10 oralov, lepo in rodovitno se proda. Gomle 17, Vurberg. 1096

Motorno kolo

na prodaj, močno in v najboljšem stanju se ugodno proda. Naslov v upravnistvu. 1065

Bolni na pljučih.

Mnogo tisoč ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja,

ki je že mnoge rešila. Ta se lahko uporablja pri vsakem načinu življenja in pomaga, da se bolezen hitro premaga. Nočno potenje in kašelj prestane, telesna teža se poveča, pljuča polagoma poapne in bolezen izgine.

Rezni moške

zdravniške znanosti potrdijo prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehrane, tem bolje za vas.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Ker pa moj založnik razpošilja skupno samo

10.000 komadov brezplačno

pišite takoj, da boste tudi Vi med srečnimi prejemniki knjige.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24. Abt. 624. 1104

Sprejme se mlinarski vajenec, ne pod 16 let star in močen. Pismene ponudbe na Joh. Böhm, umetni mlin, Fram. 1114

Proda se: stare mize, slike, železna in lesena postelja, lončena peč, golobnjak, cementne plošče za mize itd. Naslov v upravi lista. 1105

Hrastove, bukove in borove prage (švelerje) ter vsake vrste trdi les posebno oreh, črešnja, bruska, javor, jelša in lipa kupuje stalno Rudolf Dergan, trgovec, Laško in prosi za ponudbe. 1021

zaman trudila, da bi zadržala naval, le vojaštvo je za silo obvladalo množice.

Le židovska ulica in njene razpadle hiše so bile tihe in zapuščene kakor poprej. Svit požara je čudno ožarjal razpokane stene in preluknjane strehe ozke ulice. Prazna je bila, policija je bila pri požaru, ljudje so se gnetli po glavnih ulicah, le včasih je kdo prihitel z naglimi koraki in stekel skozi ulico, da bi po najkrajši poti prej prišel h gorečemu gradu.

Pa vendar so tudi v to samotno ulico prihajali ljudje.

Zdajpazdaj se je pojavila na oglu temnooblečena postava, se ozrla okoli, smuknila v ulico in izginila v starikasto hišo, ki je stala približno sredi ulice. Dva moška v delavski obleki in s širokokrajnimi klobuki na glavi sta stražila pri vratih in kadar se je katera teh postav približala, je eden njiju šepnil geslo:

»Strahotna nočna ptica se oglašá.«

In koj je prišlec šepetaje odgovoril:

»Divja gos prihaja s peresom v kljunu.«

Vrata so se odprla in temna veža je pogoltnila nočnega gosta.

Pa včasih je kateri teh nočnih obiskovalcev še hlastno in radovedno vprašal:

»Je prišel —?«

In vsakokrat je straža odgovorila:

»Da, sinoči. In skoraj bi ga bili vohuni dobili.«

Zunaj po mestu so hrumele množice in je valovelo razburjenje, ki ga je povzročal deloma strah, največ pa radovednost. Ljudje so begali sem in tja, vojaki so z glasnimi povelji podili radovedneže s poti, policisti so kričali in vihteli sablje, da bi naredili prostor za gasilce, ženske so vikale, moški so kleli, otroci so jokali, neka ženska se je onesvestila in vsem so drhteले ustnice v istem boječem vprašanju:

»In cesar —? Ali je mrtev —?«

V zapuščenih hiši Židovske ulice pa je vladala pritajena tihoča. Obe nizki sobi v prvem nadstropju sta bili polni ljudi, ki niso bili nič manj razburjeni ko oni na ulici, pa le rahlo šepetaje so govorili, čeprav so tudi njim vmes drhtele ustnice v istem in enem boječem vprašanju:

»Livardot —? Ali je prišel —?«

»Livardot in Siva glava sta prižgala vrvico,« je razlagal Beli kljun. »Vsekakor ju gneča zadržuje, da še nista tu. Vsak hip morata priti!«

Gruče moških in žensk so pohajale iz sobe v sobo ali na posedale na položjenih stoli in po

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-
rajevo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.—
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.
 Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka
 ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

V tem so si vsi edini

Obleke za
 neveste, moško
 in žensko blago, po-
 staljno in zivотно perilo

samo iz

Klobake, o-
 izdelovalnice,
 blake, čevlje, nogavice
 L. L. d.

trgovske hiše

Franc Kolerič
Apače

Prevzemno naznanilo!

Vljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzel s dnem 1. septembra 1929

kotlarsko delavnico
 L. GLUMAC-OMAN v Mariboru, Glavni trg št. 4

ter bom isto vodil nadalje pod imenom

J. KOS, KOTLARSTVO

L. Glumaca — Omana naslednik, Maribor, Glavni trg št. 4.

Izdeloval bom vsa v to stroko spadajoča dela, kakor pralne kotle, štedilnike, bakreno kuhinjsko posodo, kotle za žganjarije, brizgalnice za vinograde, avtogenično varjenje, posinkovanje ter vsa v mojo stroko spadajoča popravila. — Potrudil se bom, da v polni meri zadostim željam p. n. naročnikov v vsakem oziru, posebno še s prvovrstnim in skrbnim izdelkom po najnižjih cenah.

J. KOS, kotlarstvo

L. GLUMACA - OMANA naslednik

MARIBOR, Glavni trg šte. 4

škripajočih stopnicah. Šepetaje so govorili in si razburjeno pripovedovali. Le včasih se je kak mlad glas nemirno in histerično nasmejal.

Vsa okna so bila tesno zaprta, noben glas ni mogel prodreti na ulico. Uzurpator je bil sicer mrtev, pokopan pod razvalinami gradu, pa njegovi biriči so še bili na delu in njegovi plačani privrženci so še imeli moč v rokah, ljudstvo je bilo še omamljeno od slave njegovih zmag pri Austerlitzu in Wagramu, pri Jeni in Rivoltju, ki so dvignile do neba osovraženo Napoleonovo ime. Zato so zarotniki, četudi gotovi svoje zmage, še pridrževali svobodno dihanje in skrivnostno ozračje pritajenega veselja je ležalo na razpadli hiši v Židovski ulici.

Beli kljun in njegovi tovariši, ki so pripravili odurni zločin in napad na vladarja, so bili zbrani v pritlični sobi, spoštljivo oddaljeni od plemenitih dam in gospodov, ki so je plačevali za njihovo ogabno izdajsko delo.

Toda vsi, plemenitaši in delavci, vsi ti chouani so bili tisto noč enodušno zbrani, da proslavijo hladnokrvni umor cesarja in da proglasijo povratek svojega zakonitega kralja.

Mrzlo je bilo zunaj v temni ulici, po natlačano polnih sobah in stopnicah na je ležala za-

dušljiva vročina. Lojene sveče so brlele, plapolale in se topile ter nemirno osvetljevale razburjene obraze, utrujene od napetega pričakovanja.

Hipoma je prešeren ženski glas zadonel v gnečo:

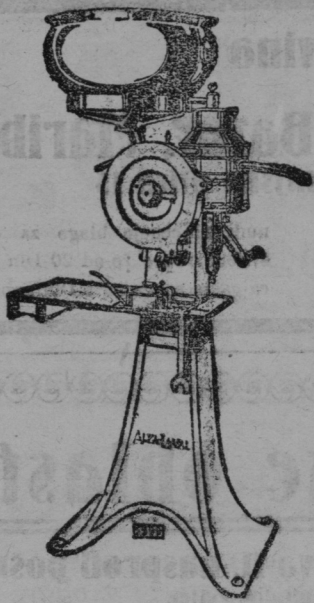
»Zakaj bi naj čakali na Livardota? Zakaj bi sami ne pili na zdravje Njegovega veličanstva, našega kralja?«

»Pa res, zakaj ne?« je veselo prihajalo od vseh strani.

Predlog je učinkoval kakor električna iskra. Ko bi trenili, so stali trebušasti vrči na mizi. Gospodje so točili vino in vse se je tiščalo krog mize sredi sobe. Zdelo se je kot da jim je vsem nekdo odvzel težko breme od ramen, mladina se je razposajeno smejala, utrujenost je izginila, napetost je ponehala. Širom so se odprla okna. Pa res, česa bi se jim še bilo treba bati? Zakaj bi se skrivali? Proč s strahom, proč z negotovostjo! Bodimo razposajeni, veseli, pravi revolucionarji! Uzurpator je mrtev! Naj živi kralj! In naj čuje, kdorkoli bo prišel mimo, zmagoslavno napitnico:

»Uzurpator je mrtev! Naj živi Njegovo veličanstvo kralj Ludovik XVIII., po milosti božji kralji Francije!«

NA POLJANI — najboljša Meškova povesel je zopet na razpolago. Vsako nedeljo se to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 36. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Ti seješ pšenico, ječmen in koruzo, enako kakor so to delali Tvoji očetje in dedi.

Ali prideš pri tem na svoj račun?

Ali ni cena od leta do leta nižja?

Ali je tvoja skrb, delo in muka primerno poplačana?

Ne! Ker nas Amerika s svojimi proizvodi dobrega in cenega žita nadkriljuje. Mi moramo torej iskati nove in dobičkanosne vrste gospodarstva, kakršne so že druge napredne dežele našle in to so:

Mlekarstvo in reja živine.

Neguj in povečaj stanje Tvojih krav. Pomisli, da

vsak liter mleka ima vrednost od 2-3 dinarje.

Doji svojo kravo v ALFA KANGLI za prodaj.

Vzemi vrhno mleko z ALFA SEPARATORJEM.

Napravi maslo iz vrhnje z ALFA STROJEM ZA MASLO.

Pripravi krmo za tvojo živino v ALFA PARNEM KOTLU in ti boš videl, da ALFA STROJI PRINESEJO BLAGOSTANJE V TVOJO HIŠO in ako si jih ne moreš sam nabaviti, pa dva ali trije skupaj.

Piši nam še danes in mi Ti pošljemo naše zanimive prospekte.

ALFA D. D., Zagreb
Boškovičeva ul. 46

ALFA-BRZOPARILNIK
se vsesiransko uporablja za paterenje krme, pranje perila in različne druge gospodinjske stvari. — Prospekti brezplačno.

Advokat Dr. Josip Rapoc
preselil je svojo pisarno
Maribor, Aleksandrova cesta št. 24
1109 nasproti sieklarne Bernhard

Moški, ženske, stari, mladi!

Vam vsem je naša znana pletarna za to čisto pripravila veliko izbiro toplih pletenih

Vse iz čistih voln in tako po ceni, kakor se boste našli v naslednjem letu. Zato pa predno, te reči kupite, si ogledajte to **veliko zalogo** V PLETARNI M. VEZJAK Maribor, Vetrinška ul. 17

Bučno olje

garantirano pristno, priporoča J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Taborška ulica 7, telef. 830. Zamenjava semen za olje in prešanje za stranke. 1095

Iščem posestvo v najem v okolici Maribora. Naslov v upravi lista. 1072

Proda se takoj na Sladkem vrhu od novi cesti posestvo veliko 17 oralov, s sidano hišo, dve vinčarski koči, 2 veliki preši. Vinograda je štiri orale, gozda za sakanje devet oralov. Ostalo sadonosnik, nji-va in travnik. Proda se s trgatvijo. Zidano poslopje primerno za gostilno, prodajalno in mesarijo. V bližini tovarna lepenke in papirja. Za ceno je vprašati pri gospej F. Barth, Sladki vrh, p. Marija Snežna. 1093

Sprejemem dva mizarja, hrana in stanovanje v hiši. Plača po zmoglosti. Vimer Franc, Velika Nedelja. 1097

Najboljša priložnost za nakup Tirolske živine

na Tirolskih plemenskih in uporabnih živinskih sejnih v jeseni 1929.

Sivorjava planinska živina.
Oberinntalerska siva živina.
Unterinntalerska škasta živina (Bernske pasme). — **Tiro- lerska Pinzgauerska živina.**
Tuxer in Zillertalerska živina.

Sivorjava tirolska planinska živina:
September: 26. Strengen, 30. Imst.
Oktober: 2. Hötting pri Innsbrucku, Zell ob Ziller, 3. Lermoos, 5. Kolsass, Silz, (sejem združno rejnih bikov), 7. Landeck, Hall na Tirolskem, Tannheim pri Reutte, 8. Innsbruck, 12. Mayrhofen, Pfunds, 14. Reutte, Schwaz, 15. Steinach (Stafflach), 16. Innsbruck, 19. Bichlbach, 21. Fügen, Silz, Tannheim pri Reutte, 28. Prutz pri Landecku, Telfs, Weer.
November: 2. Reutte, 4. Hall na Tirolskem, 7. Imst, Schwaz, 9. Innsbruck, 18. Landeck, 25. Reutte, Wattens, 29. Innsbruck.

Oberinntalerska siva živina:
September: 25. Innsbruck, Ried pri Landecku, Umhausen v Oetztau, 26. Weissenbach pri Reutte, 30. Imst.
Oktober: 2. Hötting pri Innsbrucku, Zell ob Ziller, 3. Lermoos, 7. Landeck, Hall na Tirolskem, 8. Innsbruck, 12. Mayrhofen, Pfunds, 14. Reutte, Faggen pri Landecku, 15. Steinach (Stafflach), 16. Innsbruck, 21. Silz, 28. Prutz pri Landecku, Telfs, Weer.
November: 2. Reutte, 4. Hall na Tirolskem, 7. Imst, 9. Innsbruck, 18. Landeck, 25. Reutte, Wattens, 29. Innsbruck.

Unterinntalerska škasta živina:
September: 21. Kufstein, Wattens, 25. Innsbruck.
Oktober: 2. Zell ob Ziller, Hötting pri Innsbrucku, Kufstein, 7. Hall na Tirolskem, 8. Innsbruck, 10. Retholz pri Jenbachu (sejem živinorejskih združ), 12. Mayrhofen, 14. Schwaz, 16. Innsbruck, Brisslegg, 21. Fügen, 23. Wörgl.
November: 4. Hall na Tirolskem, 6. Kufstein, 7. Schwaz, 9. Innsbruck, 11. Jenbach, 25. Rattenberg, Wattens, 29. Innsbruck.

Tirolska pinzgavska živina:
September: 21. Kufstein, Matrei na Vzhodnem Tirolskem, 23. St. Johann na Tirolskem, 28. Lienz.
Oktober: 2. Kufstein, 5. Lienz, 7. Kitzbühel, 14. Kössen, 21. Matrei na Vzhodnem Tirolskem, 22. Hopfgarten pri Kitzbühel, 23. Wörgl.
November: 4. Sillian, Kirchdorf pri St. Johannu na Tirolskem, 5. Lienz, 6. Oberndorf pri St. Johannu na Tirolskem, Kufstein, 19. Kitzbühel, 25. Kössen, 29. Lienz, 30. Sillian.

Tuxer-Zillertalerska živina:
Oktober: 7. Hall na Tirolskem, 14. Schwaz, 21. Fügen.
November: 4. Hall na Tirolskem, 9. Schwaz, 25. Wattens.

Najvažnejši sejmi so debele tiskani.
Posredovalnica Tirolskega deželnega sveta za prodajo živine v Innsbruck, Kufstein, Grell Strass-Innsbruck, Wilhelm, Grell Strassla in je pripravljena biti v pomoč pri nakupu, nakladanju t. t. d. po svojih zaupnikih.

Predsednik: Reitmair c. h.

Oteletenje.

„... Čez 300 krav z „Bissulin“ zdravljenih z enakim uspehom, nikdar ni nastopila pozornost vzbujajoča zdražljivost, krave so normalno izvirgle.“ Živinozdravnik Dr. S. Berl. Tierärztl. Wochenschr. 24. Jahrg. Nr. 18.
„Bissulin“ se dobi le na odredbo živinozdravnika H. Trommsdorff, Chem. Fabrik Aachen. (Brošura) knjižica s sliko bolezni brezplačno pri zalogi: „LYKOS“ Mr. K. VOJK, ZAGREB, Jurjevska ulica 8. 594-VI

2 urarska

učenca z dežele se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši

M. Nger-Jev Sin
urar

Maribor, Gospoška ulica 15. 1099

Nova trgovina

Tekstilni Bazar, Maribor,

Vetrinjska ulica 13

nudi najceneje blago za obleke, svilene robce že od 20 Din naprej, cajgaste robce od 5 Din naprej itd.

876

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: **MARIBOR, Trg Svobode 3.**

Podružnica: **CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.**

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje na južodne jše.**

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti **jamči mariborska oblast** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. **Zato je zavod najvarnejši v celni oblasti.**

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

Specialiteta:

krstna

1098

prema

L. PUTAN, Celje

Ustanovljeno leta 1898

Pozor! Kdor si po ceni obleke želi naj v cerkveno ulico prileti, tam dobiš tudi po modi kakor želiš po konkurenčni ceni pri krojaču G. KREBEL, Slovenjgradec, Cerkevna ulica št. 82. 1107

Oglašujte v „Slov. Gospodarju“!

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svoje bogate zaloge steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na drobno in na debelo.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.